

دزگوب نهم به ده

آزمون ورودی نمونه دولتی + مدارس برتر تیزهوشان

طبقه‌بندی درس‌به‌درس
مناسب سبک جدید آزمون کشوری

گو
نترالگو

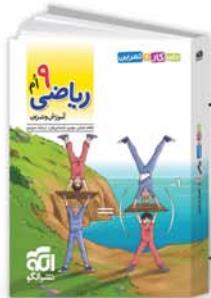
بیش از ۳۴۰۰ سؤال طبقه‌بندی شده موضوعی آزمون‌های ورودی مدارس نمونه دولتی ✓

از تمام استان‌های کشور

قابل استفاده متقارضیان ورودی مدارس نمونه دولتی، تیزهوشان و مدارس برتر ✓

پاسخ‌های کامل تشریحی (آموزش محور) ✓

مناسب آزمون جدید کشوری ✓

كتاب الگوي کار و تمرین ریاضی ۹
برای آموزش و تمرین

ویژگی‌های کتاب دُرکوب نهم به دهه:

- مرجعی کامل برای آمادگی شرکت در آزمون‌های ورودی پایه دهم مدارس نمونه دولتی،
تیزهوشان و مدارس برتر
- مطابق با آخرین تغییرات آزمون‌های ورودی پایه دهم
- بیش از ۳۴۰ سؤال طبقه‌بندی شده موضوعی آزمون‌های ورودی مدارس نمونه دولتی
- از تمام استان‌های کشور (۱۴۰۲ تا ۱۳۹۹)
- تقسیم‌بندی سؤالات هر درس براساس فصل‌ها و درس‌های کتاب‌های درسی پایه نهم
- آزمون‌های ورودی پایه دهم مدارس نمونه دولتی و تیزهوشان ۱۴۰۳-۱۴۰۲
- پاسخ‌های کاملاً تشریحی همراه با نکات و یادآوری مطالب مهم درسی

علاقهمندان ورود به دانشگاهها به خوبی می‌دانند که در دوره دوم آموزش متوسطه، تحصیل در مدارس برتر شانس قبولی آن‌ها را در کنکور سراسری بسیار بیشتر می‌کند. از این‌رو، هر سال تعداد زیادی از دانشآموزان علاقهمند، در آزمون ورودی این مدارس شرکت می‌کنند تا بخت خود را برای تحصیل در آن‌ها بیازمایند. این آزمون‌ها در قالب پرسش‌های چهارگزینه‌ای برگزار می‌شوند، که دانشآموزان پیش از پایه دهم معمولاً با آن‌ها آشنا نیستند. به این ترتیب، دانشآموزان باید علاوه بر تسلط بر مباحث درسی با تمرین کردن در حل پرسش‌های چهارگزینه‌ای، مهارت‌هایی‌شان را افزایش دهند.

این کتاب را با هدف کسب آمادگی برای آزمون‌های ورودی مدارس نمونه دولتی، تیزهوشان و مدارس برتر تدوین کرده‌ایم. در این کتاب، منتخبی از بهترین سؤالات آزمون‌های ورودی مدارس نمونه دولتی سال‌های ۱۴۰۰، ۱۳۹۹ و ۱۴۰۱ را که به صورت استانی برگزار شده، براساس فصل‌ها و درس‌های کتاب‌های درسی قرآن، پیام‌های آسمان، فارسی، عربی، مطالعات اجتماعی، زبان انگلیسی، علوم تجربی و ریاضی پایه نهم دسته‌بندی کرده‌ایم. به این ترتیب، می‌توانید از ابتدای سال تحصیلی از این کتاب استفاده کنید و ضمن سنجش آموخته‌های خود، برای آزمون‌های ورودی مدارس نمونه دولتی، تیزهوشان و مدارس برتر نیز آماده شوید.

به علاوه، پاسخ‌های کامل‌ترشیحی پرسش‌های چهارگزینه‌ای را به همراه نکته‌های لازم برای حل آن‌ها آورده‌ایم. با توجه به سبک سؤالات آزمون‌های ورودی مدارس نمونه دولتی، تیزهوشان و مدارس برتر، برخی از این نکته‌ها خارج از مباحث کتاب‌های درسی پایه نهم هستند. با این حال، توصیه می‌کنیم که آن‌ها را به عنوان نکته‌های تكمیلی بیاموزید.

در انتهای کتاب، آزمون‌های ورودی مدارس نمونه دولتی و تیزهوشان سال ۱۴۰۲ را با پاسخ‌های کامل‌ترشیحی آورده‌ایم. امسال برخلاف سال‌های قبل، آزمون ورودی مدارس نمونه دولتی به صورت هماهنگ در کل کشور برگزار شده است. توصیه می‌کنیم که پس از پایان امتحانات نهایی پایه نهم در خردمند، در شرایط آزمون به آن‌ها پاسخ دهید تا آزمون را برای خود شبیه‌سازی کنید. همچنین، از تحلیل سؤالات غافل نشوید.

در پایان وظیفه خود می‌دانیم که از گروه ویراستاری نشر الگو به سرپرستی خانم عاطفه ربیعی برای ویراستاری علمی و فنی کتاب، گروه حروفچینی الگو برای حروفچینی و صفحه‌آرایی کتاب، آقای سامان شاهین‌پور برای طراحی گرافیک متن و رسم شکل‌های کتاب و خانم سکینه مختار مدیر واحد حروفچینی و ویراستاری صمیمانه تشکر و قدردانی کنیم.

مؤلفان

بخش اول: قرآن

۲	..... درس اول
۲	..... درس دوم
۲	..... درس سوم
۳	..... درس چهارم
۴	..... درس پنجم
۴	..... درس ششم
۵	..... درس هفتم
۵	..... درس هشتم
۶	..... درس نهم
۷	..... درس دهم
۷	..... درس یازدهم

بخش دوم: پیام‌های آسمان

۱۰	..... درس اول: تو را چگونه بشناسیم؟
۱۱	..... درس دوم: در پناه ایمان
۱۳	..... درس سوم: راهنمایان الهی
۱۴	..... درس چهارم: خورشید پنهان
۱۵	..... درس پنجم: رهبری در دوران غیبت
۱۶	..... درس ششم: وضو، غسل و تیم
۱۷	..... درس هفتم: احکام نماز
۱۸	..... درس هشتم: همدلی و همراهی
۲۰	..... درس نهم: انقلاب اسلامی ایران
۲۱	..... درس دهم: مسئولیت همگانی
۲۲	..... درس یازدهم: انفاق
۲۳	..... درس دوازدهم: جهاد

بخش سوم: فارسی

۲۶	..... قسمت اول: املاء
۳۳	..... قسمت دوم: معنای واژه
۴۰	..... قسمت سوم: روابط واژگانی و ساختار واژه
۴۵	..... قسمت چهارم: تاریخ ادبیات
۵۲	..... قسمت پنجم: دستور
۷۰	..... قسمت ششم: آرایه

بخش چهارم: عربی

۱۰۸	..... درس اول: مراجعةُ دروسِ الصَّفَّ السابِعُ وَ الثَّامِنُ.
۱۰۹	..... درس دوم: الْعُبُورُ الْأَمِنُ
۱۱۱	..... درس سوم: جُسْرُ الصَّدَاقَةِ
۱۱۲	..... درس چهارم: الْصَّبَرُ مِفتَاحُ الْفَرَجِ
۱۱۴	..... درس پنجم: الْرَّجَاءُ
۱۱۵	..... درس ششم: تَغْيِيرُ الْحَيَاةِ
۱۱۸	..... درس هفتم: ثَمَرَةُ الْحِدْدِ
۱۲۰	..... درس هشتم: حَوَارٌ بَيْنَ الرَّازِئِ وَ سَائِقِ سَيَارَةِ الْأَجْرَةِ
۱۲۳	..... درس نهم: نُصُوصُ حَوْلَ الصَّحَّةِ
۱۲۵	..... درس دهم: رِسَالَةُ الشَّهِيدِ سُلَيْمَانِي

بخش پنجم: مطالعات اجتماعی

۱۲۸	..... درس اول: زمین، مهد زیبای انسان‌ها
۱۲۹	..... درس دوم: حرکات زمین
۱۳۱	..... درس سوم: چهره زمین
۱۳۲	..... درس چهارم: آب فراوان، هوای پاک
۱۳۳	..... درس پنجم: پرآندگی زیست بوم‌های جهان
۱۳۴	..... درس ششم: زیست بوم‌ها در خطرند
۱۳۵	..... درس هفتم: جمعیت جهان

- ۱۷۵ ..... درس ششم: Health and Injuries
 ۱۷۹ ..... درس اول تا ششم: سؤالات ترکیبی

بخش هفتم: علوم تجربی

- ۱۸۸ ..... فصل اول: مواد و نقش آنها در زندگی
 ۱۹۳ ..... فصل دوم: رفتار اتم‌ها با یکدیگر
 ۱۹۸ ..... فصل سوم: به دنبال محیطی بهتر برای زندگی ...
 ۲۰۲ ..... فصل چهارم: حرکت چیست؟
 ۲۰۵ ..... فصل پنجم: نیرو
 ۲۰۸ ..... فصل ششم: زمین‌ساخت ورقه‌ای
 ۲۱۴ ..... فصل هفتم: آثاری از گذشته زمین
 ۲۲۰ ..... فصل هشتم: فشار و آثار آن
 ۲۲۳ ..... فصل نهم: ماشین‌ها
 ۲۲۸ ..... فصل دهم: نگاهی به فضا
 ۲۳۴ ..... فصل یازدهم: گوناگونی جانداران
 ۲۳۹ ..... فصل دوازدهم: دنیای گیاهان
 ۲۴۴ ..... فصل سیزدهم: جانوران بی‌مهره
 ۲۴۹ ..... فصل چهاردهم: جانوران مهره‌دار
 ۲۵۴ ..... فصل پانزدهم: باهم زیستن

بخش هشتم: ریاضی

- ۲۶۲ ..... فصل اول - درس اول: معرفی مجموعه
 فصل اول - درس دوم: مجموعه‌های برابر و نمایش
 مجموعه‌ها ۲۶۲
 فصل اول - درس سوم: اجتماع، اشتراک و تقاضل
 مجموعه‌ها ۲۶۴
 فصل اول - درس چهارم: مجموعه‌ها و احتمال ...
 فصل دوم - درس اول: عددهای گویا ۲۶۹

- ۱۳۵ ..... درس هشتم: بی‌عدالتی و نابرابری در جهان .....
 ۱۳۶ ..... درس نهم: ایرانی متحد و یکپارچه .....
 درس دهم: اوضاع اجتماعی، اقتصادی، علمی و فرهنگی
 ایران در عصر صفوی ۱۳۸
 درس یازدهم: تلاش برای حفظ استقلال و اتحاد سیاسی
 ایران ۱۳۸
 درس دوازدهم: در جست‌وجوی پیشرفت و رهایی از
 سلطه خارجی ۱۳۹
 درس سیزدهم: نهضت مشروطه ۱۴۰
 درس چهاردهم: ایران در دوران حکومت پهلوی ..
 درس پانزدهم: انقلاب اسلامی ایران ۱۴۳
 درس شانزدهم: ایران در دوران پس از انقلاب اسلامی ۱۴۴
 درس هفدهم: فرهنگ ۱۴۵
 درس هجدهم: هویت ۱۴۶
 درس نوزدهم: ارزش و کارکردهای خانواده ۱۴۷
 درس بیستم: آرامش در خانواده ۱۴۸
 درس بیست و یکم: نهاد حکومت ۱۴۹
 درس بیست و دوم: حقوق و تکالیف شهروندی ...
 درس بیست و سوم: بهره‌وری چیست؟ ۱۵۱
 درس بیست و چهارم: اقتصاد و بهره‌وری ۱۵۱

بخش هشتم: زبان انگلیسی

- ۱۵۴ ..... درس اول: Personality
 درس دوم: Travel
 درس سوم: Festivals and Ceremonies
 درس چهارم: Services
 درس پنجم: Media

بخش نهم: پاسخ‌های تشریحی

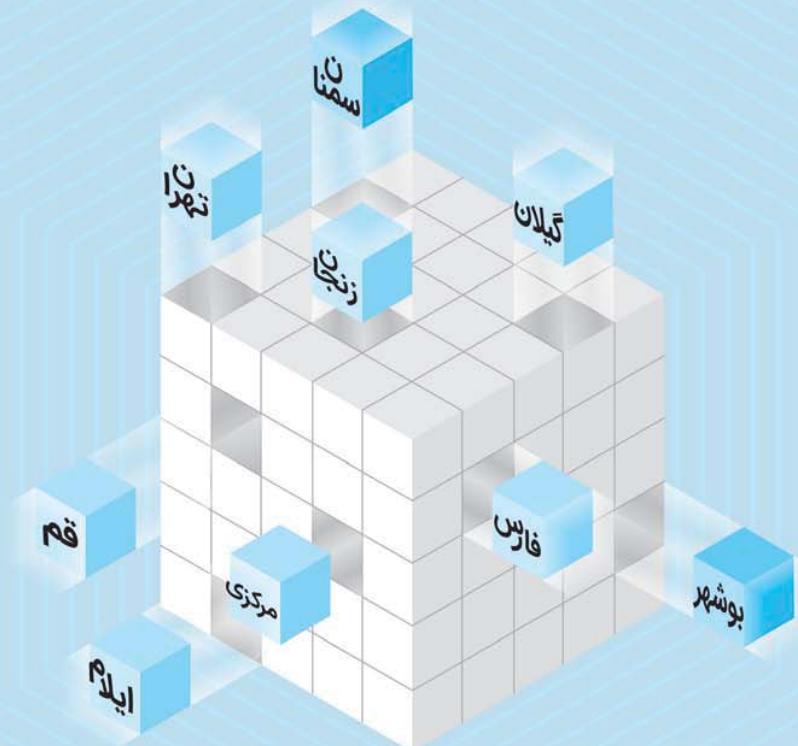
۳۲۲	..... قرآن
۳۳۲	..... فارسی
۳۶۲	..... عربی
۳۸۳	..... مطالعات اجتماعی
۳۹۷	..... زبان انگلیسی
۴۲۸	..... علوم تجربی
۵۰۲	..... ریاضی

بخش دهم: آزمون‌های ورودی مدارس نمونه دولتی و تیزهوشان

۶۵۲	..... آزمون ورودی ۱۴۰۲ (نمونه دولتی)
۶۶۱	..... پاسخ آزمون ورودی ۱۴۰۲ (نمونه دولتی)
۶۷۲	..... آزمون ورودی ۱۴۰۲ (تیزهوشان)
۶۸۵	..... پاسخ آزمون ورودی ۱۴۰۲ (تیزهوشان)

۲۷۱	..... فصل دوم - درس دوم: عددهای حقیقی
۲۷۳	..... فصل دوم - درس سوم: قدر مطلق و محاسبه تقریبی
۲۷۶	..... فصل سوم - درس اول: استدلال
۲۷۷	..... فصل سوم - درس دوم: آشنایی با اثبات در هندسه.
۲۷۸	..... فصل سوم - درس سوم: همنهشتی مثلث‌ها
۲۷۹	..... فصل سوم - درس چهارم: حل مسئله در هندسه.
۲۸۲	..... فصل سوم - درس پنجم: شکل‌های متشابه
۲۸۶	..... فصل چهارم - درس اول: توان صحیح
۲۸۹	..... فصل چهارم - درس دوم: نماد علمی
۲۹۰	..... فصل چهارم - درس سوم: ریشه‌گیری
۲۹۲	..... فصل چهارم - درس چهارم: جمع و تفریق رادیکال‌ها
۲۹۴	..... فصل پنجم - درس اول: عبارت‌های جبری و مفهوم اتحاد
۲۹۶	..... فصل پنجم - درس دوم: چند اتحاد دیگر، تجزیه و کاربردها
۲۹۹	..... فصل پنجم - درس سوم: نابرابری‌ها و نامعادله‌ها
۳۰۰	..... فصل ششم - درس اول: معادله خط
۳۰۲	..... فصل ششم - درس دوم: شبیه خط و عرض از مبدأ
۳۰۷	..... فصل ششم - درس سوم: دستگاه معادله‌های خطی
۳۰۹	..... فصل هفتم - درس اول: معرفی و ساده کردن عبارت‌های گویا
۳۱۰	..... فصل هفتم - درس دوم: محاسبات عبارت‌های گویا.
۳۱۳	..... فصل هفتم - درس سوم: تقسیم چندجمله‌ای‌ها
۳۱۵	..... فصل هشتم - درس اول: حجم و مساحت کره
۳۱۶	..... فصل هشتم - درس دوم: حجم هرم و مخروط
۳۱۸	..... فصل هشتم - درس سوم: سطح و حجم

بخش اول

قرآن

درس اول

خراسان رضوی - ۹۹

کدام فعل را می‌توان به صورت مضارع معنا کرد؟

(۱) «... وَمِنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا ...»

(۲) «... فَأَنْشَرَنَا يَهُ بَلْدَةً مَيِّتًا ...»

(۳) «... إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُحْسِنِينَ»

ایلام، مرکزی، همدان، لرستان - ۹۹

ترجمه آیه شریفه «وَلَئِنْ سَأْلَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ» چیست؟

(۱) و اگر از آن‌ها پرسی که چه کسی آسمان‌ها و زمین را آفرید.

(۲) و اگر سؤال آن‌ها از آفریدگار آسمان‌ها و زمین بود.

(۳) و اگر از آن‌ها پرسیدید که چه کسی آسمان‌ها و زمین را آفرید.

(۴) و اگر از آن‌ها پرسی که چرا آسمان‌ها و زمین آفریده شد.

کرمانشاه - ۹۹

ترجمه «فَانْشَرَنَا يَهُ بَلْدَةً مَيِّتًا» کدام است؟

(۱) پس زنده کردیم به وسیله آن زمینی مرده را

(۲) پس رویاندیم به وسیله آن سرزمین‌های مرده را

(۳) پس انتشار دادیم آن را در سرزمین‌های مرده

کرمان، سیستان و پلوچستان، خراسان شمالی و جنوبی، کهگیلویه و بویراحمد، کرمانشاه، هرمزگان - ۱۴۰۰

معنای عبارت «وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْهِ» کدام گزینه می‌باشد؟

(۱) و کسی که وحی کرد به سوی تو

(۲) و آنچه که بر تو وحی شد

(۳) و کسی که برای تو وحی کردیم

درس دوم

زنجان - ۹۹

در ترکیب قرآنی داده شده ترجمه کلماتی که زیرشان خط کشیده شده در کدام گزینه آمده است؟ «سَوَاءٌ مَحْيَاكُمْ وَمَمَاتُكُمْ»

(۱) برابر - زندگان (۲) زنده - مساوی (۳) یکسان - زنده شدن (۴) یکسان - زندگی

قزوین - ۱۴۰۱

ترکیب «سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ» یعنی چه؟

(۱) چه قضاؤت کنندگان بدی هستند.

(۲) یکسان است آنچه حکم می‌کنند.

(۳) چه بد است آنچه حکم می‌کنند.

آیه «أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ اجْتَرَحُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ نَجْعَلَهُمْ كَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ» با کدام آیه ارتباط معنای دارد؟ آذربایجان غربی، اردبیل - ۱۴۰۱

(۱) فیهَا يُفَرِّقُ كُلُّ امْرٍ حَكِيمٍ (۲) سَوَاءٌ مَحْيَاهُمْ وَمَمَاتُهُمْ (۳) وَلَا تَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ

آذربایجان غربی، اردبیل - ۱۴۰۱

در عبارت قرآنی «إِنَّا كُنَّا مُنْذِرِينَ» خداوند به چه موضوعی تأکید دارد؟

(۱) هدفمند بودن آفرینش

(۲) هشداردهنده بودن خداوند

(۳) ارسال پیامبران

مازندران - ۱۴۰۱

(۴) اگر اهل ایمان باشید (۳) اگر اهل ایمان باشید (۴) اگر اهل یقین بودند

خوزستان - ۱۴۰۰

(۴) یادآوری (۳) گمراهی (۴) یادآوری

ترجمه صحیح «إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ» کدام گزینه است؟

(۱) اگر اهل ایمان هستید (۲) اگر اهل یقین هستید

کدام گزینه، ترجمه صحیح کلمه «ضلال» می‌باشد؟

(۱) روشنایی (۲) پندگیرنده

گلستان - ۹۹

ترجمه ترکیب «تَبِعُوا مَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ» کدام گزینه است؟

(۱) پیروی کردن از آنچه نازل شد به سوی آن‌ها از سوی پروردگاران

(۲) تبعیت کردن از آنچه نازل کرد به سوی شما پروردگاران

(۳) پیروی کنید از آنچه نازل شد به شما از سوی پروردگاران

(۴) پیروی کنید از آنچه نازل می‌شود به سوی شما از سوی پروردگاران

کردستان - ۹۹

در ترکیب قرآنی «إِلَى أَجَلٍ مُسَمَّى» واژه «مسَمَّى» به چه معناست؟

(۱) سرآمد (۲) با برکت (۳) مشخص (۴) محو و نابود

درس سوم

۱

۳

۵

۶

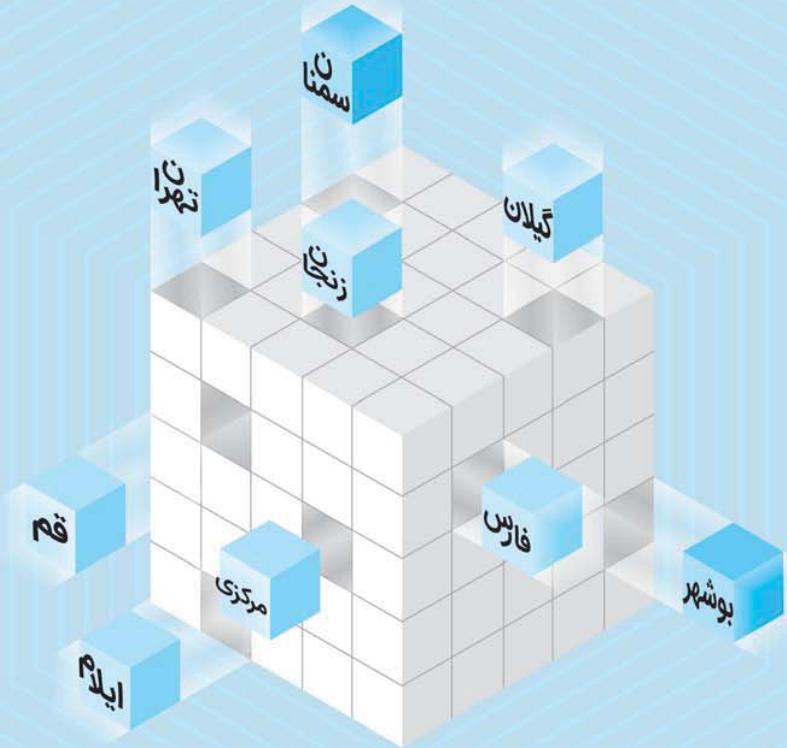
۷

۹

۱۰

۱۱

۱۲

بخش دوم

پیام‌های آسمان

درس اول

تورا چگونه بشناسیم؟

آذربایجان غربی، اردبیل - ۱۴۰۱

بری از بیسم و امیدی، بری از عیب و خطای
﴿الْحَمْدُ لِلّٰهِ﴾ سُبْحَانَ اللّٰهِ

خراسان رضوی، آذربایجان شرقی - ۱۴۰۰

۲) همه درگاه تو جویم همه از فضل تو پویم
۴) نروم جز به همان ره که توأم راهنمایی

بیت «توان وصف تو گفتن که تو در فهم نگنجی / نتوان شبه تو جستن که تو در وهم نیایی» با کدام آیه یا حدیث زیر قرابت معنایی دارد؟

﴿مَا عَرَفَنَا حَقَّ مَعْرِفَتِكَ﴾ (۱) ایلام، مرکزی، همدان، لرستان - ۹۹
﴿وَهُوَ الْغَفُورُ الْوَدُودُ﴾ (۳) ﴿إِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ التَّوَابِينَ﴾ (۲)

مفهوم جمله «تمام پدیده‌های جهان، جلوه‌ای از وجود خدا هستند». با کدام بیت تناسب معنایی بیشتری دارد؟

خراسان رضوی - ۱۴۰۱
۴) مطالعه کتاب‌های مذهبی
۳) مراجعه به سخن خدا
۲) ز عکس رخ آن یار در این گلشن و گلزار
۳) کتاب فضل تو را آب بحر کافی نیست
۴) ای برتر از خیال و گمان و قیاس و وهم

خوزستان - ۱۴۰۱

کدام یک از موارد زیر دیرباره شناخت صفات خداوند صحیح نیست؟
۱) سرچشمۀ همه کمالات و کاستی‌های مخلوقات، خداوند متعال است.
۲) توانایی محدود انسان، منجر به شناخت دقیق خدا می‌شود.
۳) توصیف دقیق و بی‌نقص خدا در قرآن، انسان را به شناخت صحیح خدا یاری می‌دهد.
۴) کمال رسیدن به شناخت آفریدگار هستی، توان و درک انسان است.

شهرستان‌های تهران - ۱۴۰۱

ما در مورد شناخت خدا اعتقاد داریم که .....
۱) از طریق آثار و نشانه‌های خداوند که در سراسر جهان آفرینش متجلى است به ویژگی‌های او بپریم.
۲) ما انسان‌ها با توانمندی و ویژگی‌های خود، امکان شناخت کامل از خدای نامحدود را داریم.
۳) ما به قدر درک و فهم خود می‌توانیم به شناختی محدود از خدا پی‌پریم.
۴) یکی از بهترین راه‌ها برای شناخت خدا، مراجعه به کلام اوست.

اصفهان - ۱۴۰۱

کدام گزینه به بهترین راه شناخت صفات خداوند اشاره دارد؟

۲) آلمَ نَجْعَلُ الْأَرْضَ مِهَادًا
۴) وَ أَنْسِكُمْ أَفْلَأَ تُبَصِّرُونَ

تهران - ۹۹

در کدام‌یک از آیه‌های زیر مفهوم «آگاهی خداوند نسبت به هر آشکار و نهانی»، آمده است؟
۱) إِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ التَّوَابِينَ
۲) وَ هُوَ الْغَفُورُ الْوَدُودُ
۳) وَ مَنْ يُشَاقِ اللّٰهَ فَإِنَّ اللّٰهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ

لرستان، همدان، ایلام، مرکزی - ۱۴۰۱

کلمه «ودود» در آیه «وَهُوَ الْغَفُورُ الْوَدُودُ» به چه معناست؟
۱) بسیار آمرزنده
۲) پاک و منزه

بیزد - ۱۴۰۰

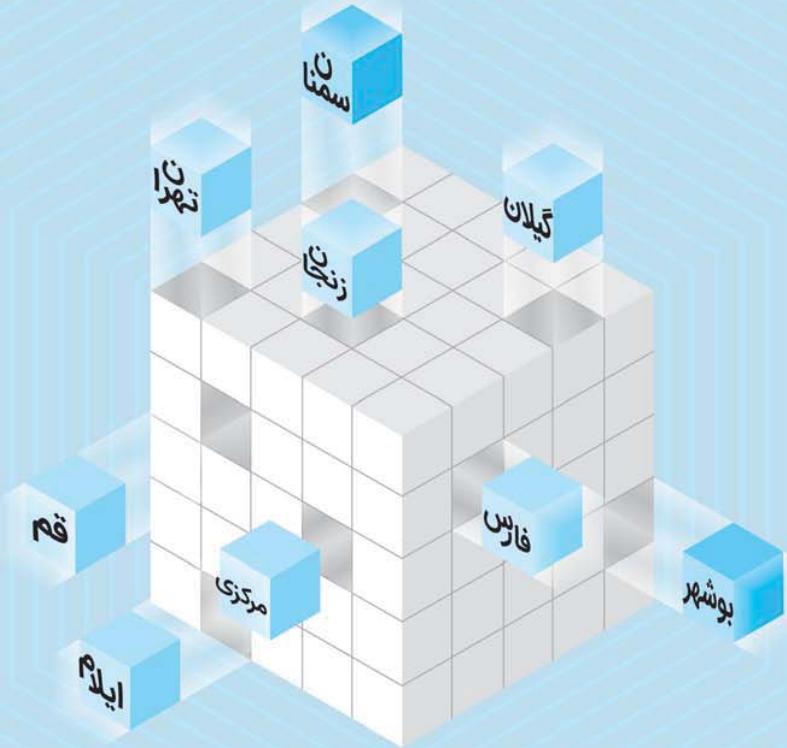
عبارت داده شده با کدام‌یک از عبارات قرآنی زیر ارتباط مفهومی بیشتری دارد؟

«او مجازات کننده نیز هست و کسانی که به مبارزه با حق برخیزند و از گناه و سرکشی دست برندارند از رحمت خویش محروم و به عذابی دردنگاک گرفتارشان می‌کند.»

۲) وَ مَنْ يُشَاقِ اللّٰهَ فَإِنَّ اللّٰهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ
۴) أَفَحَسِبُمْ أَنَّمَا حَلَقْنَاكُمْ عَنْهَا

۱) إِنَّ اللّٰهَ لَا يَظْلِمُ النّاسَ شَيْئًا وَ لَكِنَّ النّاسَ أَنْفَسُهُمْ يَظْلِمُونَ

۳) «مَا يُرِيدُ اللّٰهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَرَجٍ»

بخش سوم

فارسی

قسمت اول

املا

تهران - ۹۹

در گروه کلمه‌های زیر چند غلط املایی آمده است؟ ۲۳۶

«ذکر عبرت‌آموزی، تشخیص بسزا، حسرت غافله کربلا، ظرفی سیمگون، حنظله بادغیسی، طعن و لعن و حجو، رنگارنگی لحجه‌ها، از جای برخاست، حال هراس‌انگیز، به رغم برادران قبور»

- (۱) دو غلط   (۲) سه غلط   (۳) چهار غلط   (۴) یک غلط

تهران - ۹۹

با توجه به معنی، املای کدام واژه نادرست است؟ ۲۳۷

- (۱) ملحق: پیوسته شده - فراست: هوشمندی
(۲) تضرع: زاری کردن - مصاعب: بلاهای بزرگ
(۳) زهره: شهامت - محاوره: گفت و گو

البرز، قزوین - ۹۹

شمار نادرستی‌های املایی کدام گزینه با متن زیر برابری دارد؟ (تشدید جزء غلط املایی به شمار نمی‌رود).

جنگ بر پا شد تا مردم‌ترین مردان در حسرت غافله کربلای عشق نمانند. برای همه صحنه کربلا تدائی شد. رزم‌آوران از این منظر آسمانی به جنگ می‌نگریستند که: «در هر وجہ از این خاک، شهیدی به معراج رفته است؛ با وضو وارد شوید». این جمله را مردی از سالله جوانمردان بر تابلوی دروازه خرمشهر نگاشته بود.

- (۱) عزل و برکناری - فracast و زیرکی - مواه طبیعت
(۲) فراغ بالی و تائی - موصم کهن‌سالی و فرتوتی - توپره کاه
(۳) گوشة سومعه - مصائب و بلاها - لهجه و گویش
(۴) محضر استاد - تأثیرگزاری همنشین - جحد و کوشش

اصفهان، بوشهر، فارس - ۹۹

از بین ترکیب‌های زیر چند ترکیب از نظر املایی صحیح است؟ ۲۳۸

«میق و ابر، سختی‌ها و مصائب، فراق بال و آسایش خیال، آهستگی و تائی، خوشحالی و خورسندی، مغموم و اندوهگین، گویش‌ها و لحجه‌ها، مقربان و نزدیکان، حدس و گمان»

- (۱) سه   (۲) چهار   (۳) پنج   (۴) شش

چهارمحال و بختیاری - ۹۹

در کدام گزینه تعداد نادرستی املایی بیشتری وجود دارد؟ ۲۴۰

- (۱) و از جمال صورت قصر و بسیاری قلامان و صریر ملک وی هیچ خبر ندارد.
(۲) بر وجهی که در متقدم طعن نکند و در مهاواراتی که به حضور او میان دو کس رود، خوز ننماید.
(۳) اسکندر یکی از کارданان را از عملی شریف عزل کرد و عملی خسیس به وی داد.
(۴) خسرو گفت: «در موسم کهنسالی و فرطوطی کار ایام جوانی پیشه کرده‌ای چه جای این حرس و هوس باطل است؟»

آذربایجان شرقی، اردبیل - ۹۹

در کدام گزینه غلط املایی کمتری وجود دارد؟ ۲۴۱

- (۱) عقل حیران شود از خوشة زرین عنب / فهم، عاجز شود از هفهه یاقوت انار
(۲) در مهاواراتی که به حضور او میان دو کس رود خوض ننماید و اگر از او پرسیده شود استرانغ سمع نکند.
(۳) طنز ظریف و کارساز، برای آنکه انتقادش به تعن و لعن و حجو، شباht نیابد انتقادها را با طنز می‌آمیزد.
(۴) ای پرمرد، در موسم کهنسالی و فرطوطی، کار ایام جوانی پیشه کرده‌ای، چه جای این حرس و هوس باطل است؟

ایلام، مرکزی، همدان، لرستان - ۹۹

تعداد غلط‌های املایی کدام گزینه با تعداد غلط‌های عبارت زیر برابر است؟ ۲۴۲

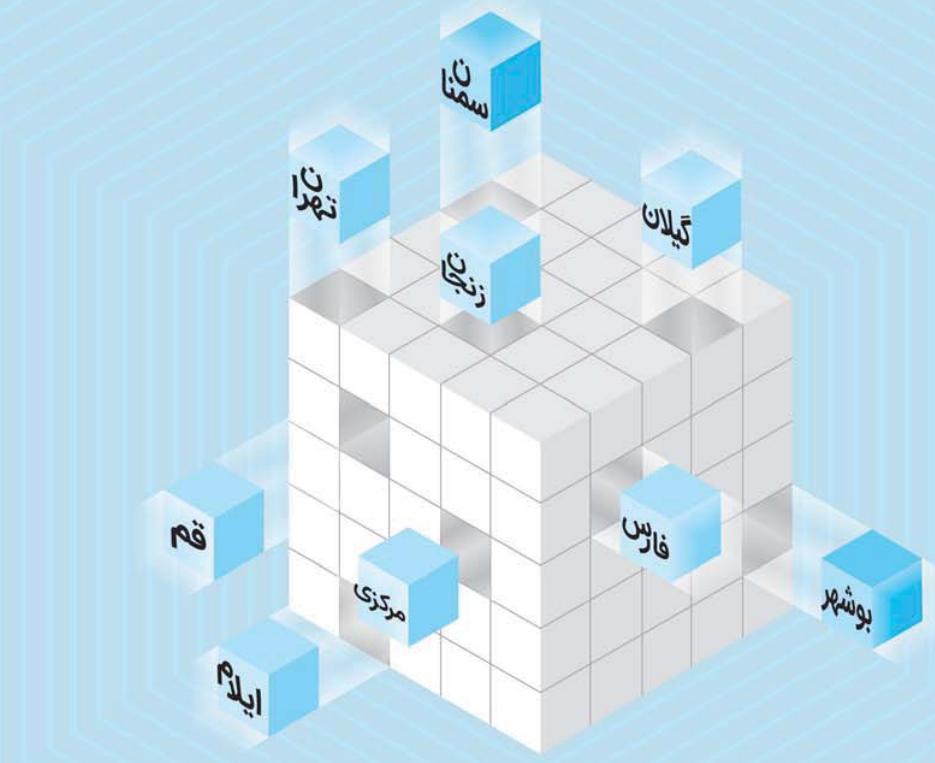
«اگر حیا نمی‌بود برخی از مردم از یکدیگر شرم نمی‌کردند و سله رحم و احسان به خویشان نمی‌کردند و امانت‌های مردم را پس نمی‌دادند و ترک معاسی نمی‌کردند.»

- (۱) آماده امر و نهی و فرمان باش / هشدار که منجی جهان آمد
(۲) ایران ما با همه فراخنای فرهنگی و گستردگی جغرافیایی و رنگارنگی لحجه‌ها به گلستانی می‌ماند.
(۳) نعمت بار خدایا ز عدد بیرون است / شکر انعام تو هرگز نکند شکرگذار
(۴) مرد فقیه مسئله را باز گفت، سپس از جای برخواست و دوست بیمار را ترک کرد.

خوزستان - ۹۹

در کدام گزینه غلط املایی بیشتری وجود دارد؟ ۲۴۳

- (۱) مهد دلیران - موصم کهنسالی - حرص و حوس - صله رحم
(۲) نیکو خسال - صهنه جانبازی - کنج ازلت - مقربان آسمان
(۳) گوشة سومعه - عملی خسیس - صریر ملک - خوار غیلان
(۴) جای تحمت‌زده - جمال قسر - حدث و گمان - طلب آفیت

بخش چهارم

عربی

درس اول

مراجعة دروس الصف السادس والثامن

اصفهان - ١٤٥٠١

(٤) الأربعاء

آذربایجان شرقی - ١٤٥٠١

(٤) هُمَا، هُمْ، أَنْتُمْ

چهارمحال و بختیاری - ١٤٥٠١

(٤) إِحْسَان

لرستان، همدان، مرکزی، ایلام - ١٤٥٠١

(٤) درخواست می کنم - سختی هایم

اردبیل - ١٤٥٠٠

(٤) نشستن - سال - سختی ها

گیلان - ٩٩

اردبیل - ١٤٥٠٠

ترجمة صحيح کلمات مشخص شده عبارت «أَسَّالَ رَبِيْ حَلْ صَعَابِيْ» کدام گزینه است؟

(٤) درخواست کردم - مشکلاتم

٤

(٤) مطر (مطار)

ترجمة درست کلمه های «قیام - عام - صعب» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

(٤) برخاستن - سال - سختی

(٣) برخاستن - سال - سختی

(٢) برخاستن - سال - سختی ها

(١) نشستن - سال - سختی ها

١٠٠٦ يوماً قبل الإثنين وبعد السبت:

(١) الأحد

(٢) الخميس

(٣) الثلاثاء

١٠٠٧ ضمیر مناسب برای افعال «غسلن، یشکرون، ما صبرتم» در کدام گزینه آمده است؟

(١) أَنْتُنَّ، أَنَا، أَنْتُمْ (٢) هُنَّ، هُمْ، أَنْتُمْ (٣) هُمْ، أَنْتُنَّ، أَنْتُمَا

١٠٠٨ کلمة ناهمانگ را از لحاظ دستوری مشخص نماید.

(١) أَلْوَانٌ

(٢) أَسْنَانٌ

(٣) إِخْوَانٌ

١٠٠٩ ترجمة صحيح کلمات مشخص شده عبارت «أَسَّالَ رَبِيْ حَلْ صَعَابِيْ» کدام گزینه است؟

(١) درخواست می کنم - سختی هایم (٢) درخواست کردم - مشکلاتم (٣) پرسش می کردم - مشکلاتم (٤) می پرسیدم - سختی هایم

١٠١٠ ترجمة درست کلمه های «قیام - عام - صعب» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

(١) نشستن - سال - سختی ها (٢) برخاستن - سال - سختی (٣) برخاستن - سال - سختی ها (٤) برخاستن - سال - سختی ها

١٠١١ جمع کدام واژه با توجه به مفرد آن نادرست است؟

(١) مطبعه (مطبع) (٢) ماء (میاه)

١٠١٢ ترجمة درست جمله «يَذَهَبُ الطَّلَابُ وَ الطَّالِبَاتُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ بِفَرَحٍ». کدام یک از گزینه های زیر است؟

(١) دانشآموzan پسر و دانشآموzan دختر با شادی به مدرسه می روند.

(٢) دانشآموzan پسر و دانشآموzan دختر با شادی به مدرسه می رفندند.

(٣) دانشآموzan پسر و دانشآموzan دختر با شادی به مدرسه رفندند.

(٤) دانشآموzan پسر و دانشآموzan دختر با شادی به مدرسه می رفته اند.

١٠١٣ در کدام عبارت جمع مکسر وجود دارد؟

(١) المُهَنْدِسُونَ صَنَعُوا جِسْرًا لِعَبُورِ الشَّيَّارَاتِ.

(٣) إِصْبَرُوا، إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ.

١٠١٤ در عبارت زیر پاسخ تمامی کلمات پرسشی درست است بهجز ..... .

«يَذَهَبُ التَّلَمِيدُونَ إِلَى الْمَدْرَسَةِ بِفَرَحٍ. هُمْ يَحِمِّلُونَ حَقَائِقَهُمُّ»

١٠١٥ بیت «ای که پنجاه رفت و در خوابی / مگر این چند روزه دریابی» با کدام ضرب المثل عربی تناسب دارد؟

(١) يَوْمُ لَكَ وَ يَوْمُ عَلَيْكَ. (٢) مَنْ كَلَّبَ شَيْئًا وَ جَدَّ وَجَدَّ. (٣) الْوَقْتُ مِنَ الْدَّهْبِ.

١٠١٦ کدام فعل از نظر زمان با بقیه فعل ها ناهمانگ است؟

(١) أَخَدْتُمْ (٢) أَسْمَعْ (٣) مَاذَا

١٠١٧ در کدام گزینه فعل به درستی به کار رفته است؟

(١) الْوَلَدُانِ يَدْهَبُونَ إِلَى تِلْكَ السَّيَّارَةِ. (٢) الرَّمَمِلَاتُ تَجْلِسُ فِي الصَّفَّ. (٣) يَشْرِبُ التَّسَاءُ الْمَاءَ.

١٠١٨ کدام گزینه پاسخ مناسبی برای این پرسش است؟ «هَلْ أَنْتَ حَفَرْتُمُ الْبَئْرَ؟ .....»

(١) لَا: تَحْنُ حَفَرْنَا الْبَئْرَ. (٢) نَعَمْ: أَنْتَ حَفَرْتُمُ الْبَئْرَ. (٣) نَعَمْ: الْبَئْرُ فِي الْمَرْعَةِ.

١٠١٩ در کدام گزینه به ترتیب معنای صحیح کلمات آمده است؟ «دَرَسَ، دَرَسَ، دِرَاسَةً»

(١) درس خواند، درس داد، تحصیل، درس خواندن (٢) درس داد، درس خواندن، تحصیل، درس خواندن

(٣) درس داد، درس خواند، تحصیل، تحصیل

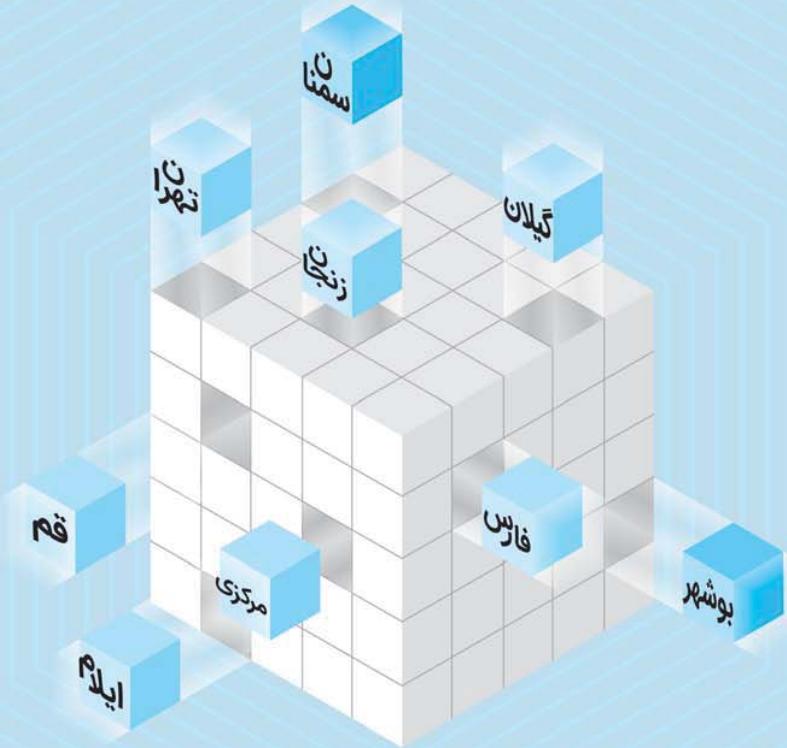
١٠٢٠ کدام کلمه پرسشی، برای عبارت زیر نادرست است؟

«ذَهَبَ الرِّزْوَارُ الْإِيرَانِيُّونَ إِلَى مَكَّةَ الْمُكَرَّمَةِ. هُمْ رَكِبُوا حَافِلَةً وَ بَعْدَ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ وَصَلَوُا هُنَاكَ». جاءَ السَّائِقُ عِنْدَهُمْ وَ قَالَ لَهُمْ: إِلَى أَينَ تَدْهَبُونَ؟

(قالوا: إلى الفندق.)

(١) مَتَى (٢) لِمَذَا

(٣) مَنْ (٤) أَيْنَ

بخش پنجم

مطالعات اجتماعی

درس اول

زمین، مهد زیبای انسان‌ها

۱۴۰۱ - کلستان

- (۴) بهرام (مریخ)
 (۳) ناهید
 (۲) زمین
 (۱) تیر

۱۴۰۱ - زبان

- (۴) زحل
 (۳) زحل
 (۲) مریخ
 (۱) مشتری

۹۹ - ایلام، مرکزی، همدان، لرستان

۱۲۵۰ دومین سیاره از مجموع سیارات درونی منظمه شمسی کدام است؟

- (۱) تیر
 (۲) زمین
 (۳) ناهید

۱۲۵۱ بزرگ‌ترین سیاره از چهار سیاره درونی چه نام دارد؟

- (۱) مشتری
 (۲) مریخ

۱۲۵۲ در مورد منظمه شمسی، کدام جمله نادرست است؟

- (۱) منظمه، متشکل از ۸ سیاره و میلیون‌ها ستاره است.
 (۲) یک کمربند سیارکی بین سیاره‌های بهرام و برجیس قرار دارد.
 (۳) منظمه از اجرام آسمانی متعدد که در مدارهای پیرامون خورشید می‌گردند، پدید آمده است.
 (۴) یک کمربند سیارکی بعد از سیاره نپتون قرار دارد.

۱۴۰۱ - قم

۱۲۵۳ کدام یک از جملات زیر صحیح نیست؟

- (۱) سیاره‌های درونی نزدیک به خورشید هستند و سطحی جامد دارند.
 (۲) نصف‌النهارها نیم‌دایره‌های هستند که از قطب شمال تا قطب جنوب کشیده شده‌اند و طول نامساوی دارند.
 (۳) نصف‌النهار مبدأ یا گرینویچ صفر درجه است.
 (۴) عرض جغرافیایی قطب شمال و قطب جنوب ۹۰ درجه است.

۱۴۰۱ - تهران ۱۲۵۴ جغرافی‌دانان برای تعیین موقعیت مکانی پدیده‌ها بر روی کره زمین و مطالعه درباره مکان‌ها چه چیزی را ابداع کرده‌اند؟

- (۱) نقشه‌های طبیعی و سیاسی
 (۲) خطوط و تقسیمات عرضی
 (۳) نقشه‌های دقیق از کره زمین
 (۴) خطوط و تقسیمات فرضی

۱۴۰۱ - چهارمحال و بختیاری

۱۲۵۵ کدام جمله درباره نصف‌النهارها درست نیست؟

- (۱) نصف‌النهار گرینویچ صفر درجه است.
 (۲) نصف‌النهارها نیم‌دایره‌های فرضی هستند که از قطب شمال تا قطب جنوب کشیده شده‌اند.
 (۳) نصف‌النهارها از صفر درجه تا ۱۸۰ درجه شرقی و ۱۸۰ درجه غربی درجه‌بندی شده‌اند.
 (۴) طول نصف‌النهارها از قطب شمال تا قطب جنوب نامساوی است.

۱۴۰۱ - شهر A در مختصات جغرافیایی E -32° - N -30° قرار دارد. کدام نقطه زیر از نظر فصل و ساعت رسمی بیشترین اختلاف را با این شهر دارد؟

۱۴۰۱ - فارس

$$\text{N}:45^{\circ} - \text{E}:10^{\circ} \quad (4) \quad \text{S}:25^{\circ} - \text{W}:45^{\circ} \quad (3) \quad \text{S}:55^{\circ} - \text{E}:95^{\circ} \quad (2) \quad \text{N}:60^{\circ} - \text{W}:35^{\circ} \quad (1)$$

۱۲۵۷ مریم ساعت ۱۹ عصر در حالی که برف زیبایی در شهر سیدنی استرالیا (۳ درجه شرقی و ۳۳ درجه جنوبی) می‌بارید، با خانواده‌اش در

شهر آسترا (۴۸ درجه شرقی و ۳۸ درجه شمالی) تماس تصویری برقرار کرد. این تماس در چه ساعت و فصلی به وقت ایران انجام شد؟

- (۱) ۲ صبح تابستان
 (۲) ۱۲ ظهر زمستان
 (۳) ۲ صبح زمستان
 (۴) گیلان ۱۴۰۱ -

۱۲۵۸ عرض جغرافیایی نقطه قطب شمال چند درجه است؟

۱۴۰۱ - کرمان، سیستان و بلوچستان، کرمانشاه، هرمزگان، بوشهر، خراسان شمالی و جنوبی، کهگیلویه و بویراحمد

۱۴۰۱ - ۱۸۰ درجه

- (۱) ۳۶۰ درجه
 (۲) صفر درجه
 (۳) ۹۰ درجه

۱۴۰۱ - ۱۲۵۹ کدام یک از پدیده‌های جغرافیایی زیر به طول جغرافیایی صفر درجه نزدیک‌تر است؟

- (۱) کanal سوئز
 (۲) تنگه بربنگ
 (۳) رشته کوه آلب

۱۴۰۱ - ۱۲۶۰ اگر از قطب شمال و جنوب به سمت استوا حرکت کنیم درجه عرض جغرافیایی چه تغییری می‌کند؟

- (۱) زیاد می‌شود.
 (۲) کم می‌شود.
 (۳) تغییری نمی‌کند.

۱۴۰۱ - ۱۲۶۱ مختصات جغرافیایی (۰°، ۰°) در کجای جهان قرار دارد؟

- (۱) جنوب آسیا - اقیانوس هند
 (۲) غرب آفریقا - اقیانوس اطلس

۱۴۰۱ - ۱۲۶۲ اگر شهر A روی نصف‌النهار ۱۵ درجه شرقی باشد و ساعت هم ۱۲ روز یک‌شنبه باشد مشخص کنید:

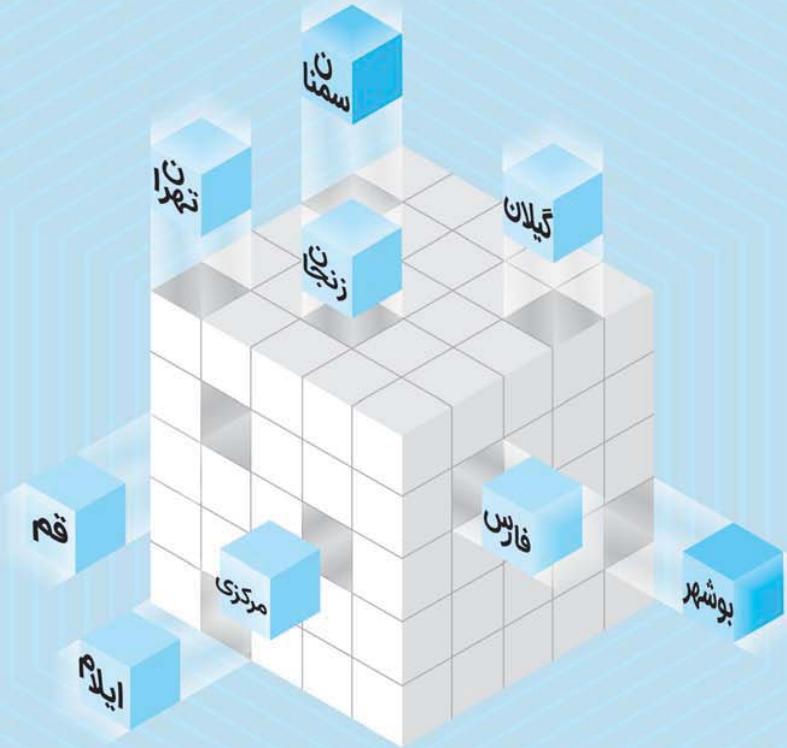
الف) در شهر B که روی نصف‌النهار ۶ درجه شرقی قرار دارد ساعت چند است؟

ب) در شهر C که روی نصف‌النهار ۱۳۵ درجه غربی است ساعت چند و چه روزی است؟

- (۱) شهر B ساعت ۳ و شهر C ساعت ۱۶ و شهر C ساعت ۳ روز یک‌شنبه

- (۲) شهر B ساعت ۱۶ و شهر C ساعت ۳ روز دوشنبه

- (۳) شهر B ساعت ۳ و شهر C ساعت ۱۴ روز شنبه

بخش ششم

زبان انگلیسی

درس اول

Personality

Vocabulary | واژگان

1547 My students are very ..... They always say "Thank you."

- 1) serious   2) polite   3) helpful   4) angry

تهران - ۱۴۰۰

1548 My father is very ..... He always gives some money to poor people.

- 1) neat   2) funny   3) brave   4) generous

آذربایجان شرقی، اردبیل - ۹۹

1549 My brother doesn't tell jokes. He's a bit .....

- 1) serious   2) kind   3) funny   4) quiet

فارس - ۱۴۰۱

1550 My sister is not talkative. She is .....

- 1) quite   2) quit   3) quiet   4) quick

خراسان رضوی، آذربایجان شرقی - ۱۴۰۰

1551 I can wait for a long time and I don't get angry. I am .....

- 1) serious   2) patient   3) rude   4) generous

کرمانشاه - ۹۹

1552 I don't like to be Reza's friend, because he is a/an ..... person.

سیستان و بلوچستان، هرمزگان، خراسان شمالی و جنوبی، کرمان، کهگیلویه و بویراحمد - ۹۹

- 1) patient   2) clever   3) generous   4) selfish

1553 A: Is he a ..... driver?

پوشمر - ۱۴۰۰

B: Yes, he drives very fast.

- 1) patient   2) lazy   3) kind   4) careless

1554 A: What's your best friend like? B: He is really great. He is .....

گیلان - ۱۴۰۱

- 1) clever and generous   2) neat and angry   3) clever and cruel   4) kind and careless

1555 You should do all your homework first. Don't be so .....

شهرستان‌های تهران - ۱۴۰۱

- 1) helpful   2) lazy   3) generous   4) neat

1556 A: Is your cousin a ..... person?

کرمان، سیستان و بلوچستان، هرمزگان، بوشهر، خراسان شمالی و جنوبی، کهگیلویه و بویراحمد - ۱۴۰۱

B: Yes, he usually donates blood to save people's lives.

- 1) upset   2) nervous   3) selfish   4) helpful

1557 My students are very clever. They study hard and ..... their lessons very fast.

کردستان - ۱۴۰۰

- 1) forget   2) learn   3) talk   4) work

1558 A: What's your uncle .....

۱۴۰۰ - ۷

B: He's ..... and helpful.

- 1) doing/ kind   2) like/ kind   3) doing/lazy   4) like/rude

1559 My older sister always helps me ..... my math lesson.

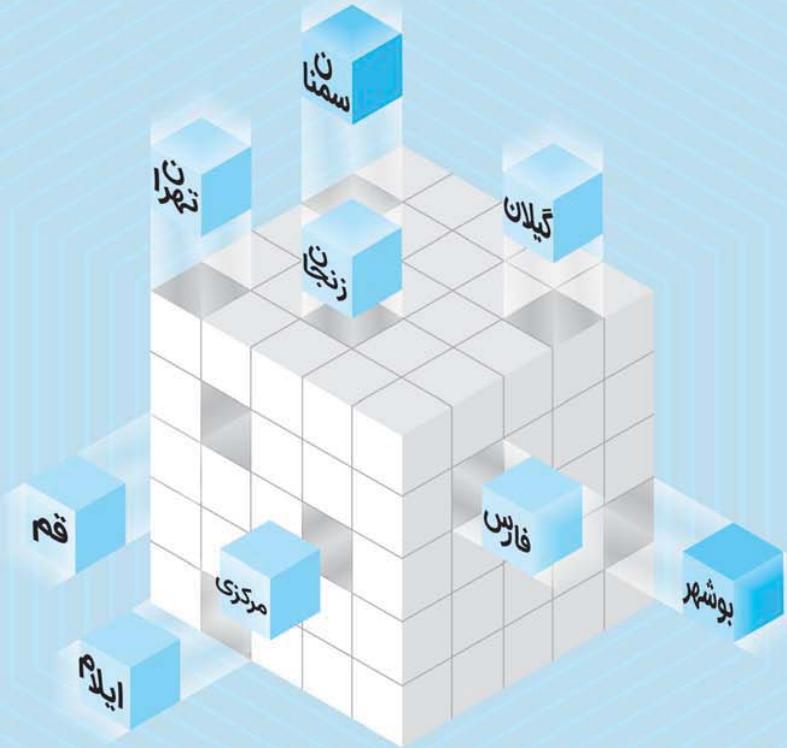
شهرستان‌های تهران - ۱۴۰۰

- 1) in   2) by   3) with   4) at

1560 Mrs. Heidari is really ..... in Aparat. Because there are many ..... movies on this website.

همدان، ایلام، مرکزی، لرستان - ۱۴۰۱

- 1) amazing - interested   2) interested - amazed   3) interesting - amazing   4) interested - amazing

بخش هفتم

علوم تجربی

فصل اول

مواد و نقش آن‌ها در زندگی

آذربایجان شرقی، اردبیل - ۹۹

- ۲) به طور طبیعی در همه لایه‌های هوای اطراف زمین یافت می‌شود.
۴) یکی از شکل‌های مولکولی عنصر اکسیژن است.

تهران - ۹۹

- چند مورد از مواد نام برده شده روبرو، جزء بسپارها هستند؟ «نشاسته - پلی‌اتن - روغن زیتون - پنبه»
۴) چهار (۳) سه (۲) دو (۱) یک

بزد - ۹۹

- در موارد زیر اختلاف تعداد پلیمر (بسپار)‌های طبیعی و مصنوعی چه عددی است؟
«پلاستیک - اتیلن گلیکول - پشم - سولفوریک اسید - آمونیاک - ابریشم - پنبه»
۴) چهار (۳) سه (۲) دو (۱) یک

يون Al^{3+} دارای ۱۰ الکترون می‌باشد. این عنصر در کدام دوره (تناوب) و کدام گروه (ستون) از جدول تناوبی عناصر قرار دارد؟
ایلام، مرکزی، همدان، لرستان - ۹۹

- ۱) دوره هفتم و گروه سوم
۲) دوره دوم و گروه دوم
۳) دوره سوم و گروه دوم
۴) دوره سوم و گروه سوم

اصفهان، بوشهر، فارس - ۹۹

همه گزینه‌ها در مورد واکنش بسپارشی شدن (پلیمری شدن) صحیح است، به جز گزینه .....

- ۱) محصول نهایی، یک مولکول بلندزنگیر است. مانند پلی‌اتن که از اتن تشکیل شده است.
۲) به طور کلی معادله واکنش بسپارشی شدن، به این صورت است: $n(A) \rightarrow (A)_n$

۳) یک تغییر فیزیکی است که در آن مولکول‌های کوچک‌تر به مولکول‌های بزرگ‌تر تبدیل می‌شوند.

۴) واکنشی است که در آن بین مولکول‌های کوچک، پیوندهای اشتراکی تشکیل شده و مولکول‌های بزرگ‌تر ایجاد می‌گردد.

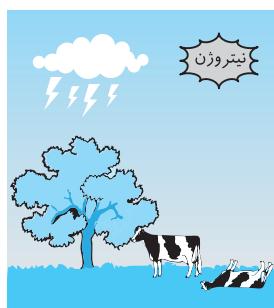
تهران - ۹۹

اگر ۱۲ مولکول اکسیژن داشته باشیم با اتم‌های آن‌ها چند مولکول اوزون می‌توان ساخت؟

- ۲۴ (۴) ۱۲ (۳) ۸ (۲) ۴ (۱)

خوزستان - ۹۹

واحد سازنده بسپارهایی با نشانه بازیافتی ۵۰ کدام گزینه است؟

سمنان - ۹۹

با توجه به این چرخه و مطالبی که در مورد آن فرا گرفتید، چه تعداد از عبارت‌های زیر صحیح می‌باشند؟

- گاز نیتروژن به صورت N_2 قابل استفاده برای جانداران نیست.
- در هنگام بارندگی همراه با رعد و برق میزان نیتروژن خاک افزایش می‌یابد.
- جانوران می‌توانند به صورت مستقیم نیتروژن را از خاک دریافت کنند.
- پس از تجزیه پیکر جانوران توسط باکتری‌ها و قارچ‌ها، مواد آلی به صورت مولکول‌های نیتروژن دار به طبیعت باز می‌گردند.
- تجزیه بدن گیاهان چرخه نیتروژن را کوتاه‌تر می‌کند.

- ۴ (۴) ۳ (۳) ۲ (۲) ۱ (۱)

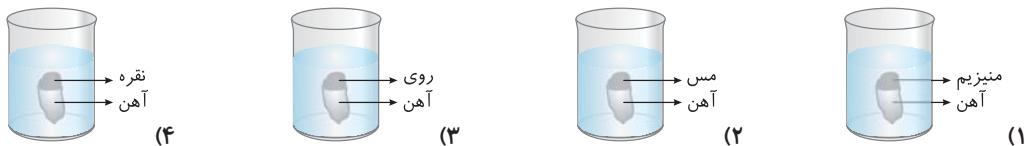
محلول فلز A را با قاشقی از فلز B نمی‌توان هم زد. ولی محلول فلز A را در ظرفی از جنس C می‌توان نگهداری کرد. واکنش‌پذیری A،

B و C در کدام گزینه صحیح است؟

- کیلان - ۹۹
۴) $A > B > C$ (۴) ۳) $C > B > A$ (۳) ۲) $B > A > C$ (۲) ۱) $B > C > A$ (۱)

علی در یک آزمایش، چهار قطعه مساوی فلز آهن را برداشته و سپس هر یک از قطعات را به طور جداگانه توسط فلزات مس، منیزیم، روی و

نقره پوشش داده و آن‌ها را در ظرف محتوی محلول اسیدی قرار داد. آهن موجود در کدام ظرف سریع‌تر با اسید واکنش می‌دهد؟ قم - ۹۹

فصل پنجم

نیرو

۲۰۸۹ مطابق شکل پسر و اسب روی اسکیت‌ها ساکن هستند. پسر، اسب را هل می‌دهد و هر دوی آن‌ها شتاب پیدا می‌کنند. کدام عبارت درست است؟

آذربایجان شرقی، اردبیل - ۹۹

۱) پسر و اسب هر دو به یک اندازه هل داده می‌شوند.

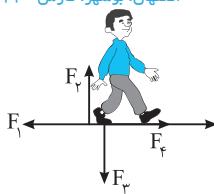
۲) اسب، پسر را بیشتر هل می‌دهد.

۳) شتاب اسب بیشتر از شتاب پسر می‌شود.

۴) اسب حرکت نمی‌کند ولی پسر عقب رانده می‌شود.

۲۰۹۰ شکل زیر شخصی را در حال حرکت روی جاده نشان می‌دهد. چهار نیرویی که در یک لحظه بین پای عقب شخص و سطح زمین وجود دارد، روی شکل مشخص شده است. در مورد این نیروها کدام گزینه صحیح می‌باشد؟

اصفهان، بوشهر، فارس - ۹۹

۱) F_1 = نیروی اصطکاک، F_2 = نیروی پا به سطح

۲) F_2 = نیروی پا به سطح، F_3 = نیروی وزن

۳) F_3 = نیروی سطح به پا، F_4 = نیروی اصطکاک

۴) F_4 = نیروی اصطکاک، F_1 = نیروی پا به سطح

۲۰۹۱ جند مورد از جملات زیر از نظر علمی صحیح می‌باشد؟

الف) در حرکت یکنواخت روی خط راست، سرعت متوسط کوچک‌تر از سرعت لحظه‌ای است.

ب) اگر برآیند نیروهای وارد بر یک جسم صفر باشد، نیروهای وارد بر جسم، متوازن هستند.

ج) نیروی کنش و واکنش همواره هماندازه و در خلاف جهت هماند و بر یک جسم وارد می‌شوند.

د) اگر هم تندی و هم جهت حرکت جسمی را بدایم در واقع سرعت لحظه‌ای آن را می‌دانیم.

۱) چهار جمله

۲) دو جمله

۳) سه جمله

۲۰۹۲ بر جسمی، روی سطح افقی بدون اصطکاکی، به طور هم‌زمان سه نیروی ۱۲۵ و ۵۵ و ۵۰ نیوتونی در راستای چپ - راست، وارد می‌شود.

کردستان - ۱۴۰۰

۱) ۱۰ N

۲) ۲۵ N

۳) ۴۵ N

۴) ۵ N

۲۰۹۳ در کدام گزینه قانون اول نیوتون بیان شده است؟

۱) وقتی نیروهای وارد شده بر خودروی متحرک، متوازن باشند، سرعت ثابت است.

۲) بر اثر هل دادن ماشین ساکن، این ماشین در جهت نیرو شروع به حرکت می‌کند.

۳) برای شتاب گرفتن هواپیما، باید نیروی پیشران، از نیروی مقاومت هوا بیشتر باشد.

۴) هنگام پاروزدن، نیروی مقاومت آب، باید خنثی شود تا قایق بتواند حرکت کند.

۲۰۹۴ از مثال‌های زیر کدام گزینه نیروها را نشان می‌دهد؟

۱) وقتی به چرخ دستی نیرو وارد نمی‌شود و شروع به حرکت کند.

۲) شناگری که در آب با دستان خود به آب نیرو وارد می‌کند.

۳) شخصی که بر روی اسکیت است و به دیوار نیرو وارد می‌کند.

۴) چتر بازی که با سرعت ثابت پایین می‌آید.

۲۰۹۵ گلوله‌ای را از ارتفاع ۵۰ متری سطح زمین در شرایط خلا رها می‌کنیم و همین آزمایش را نیز در مریخ انجام می‌دهیم، اختلاف سرعت گلوله در

ثانیه دوم سقوط در زمین با مریخ چقدر است؟ (شتاب گرانشی زمین $\frac{N}{kg}$ ۱۰ و مریخ $\frac{N}{kg}$ ۴ در نظر گرفته شود).

۱) ۱۲

۲) ۸

۳) ۲۴

۴) صفر

۲۰۹۶ کدام گزینه در رابطه با نیروی عمودی سطح (F_N) نادرست است؟

۱) نیروی وزن جسم (W) و عمودی تکیه‌گاه (F_N) اگرچه هماندازه و در دو جهت مخالف باشند، کنش و واکنش نیستند.

۲) نیروی عمودی تکیه‌گاه بسته به شرایط و در حالات مختلف تغییر می‌کند.

۳) نیروی عمودی تکیه‌گاه به نیروهایی که در راستای قائم بر جسم وارد می‌شوند، بستگی دارد.

۴) نیروی عمودی تکیه‌گاه همواره با نیروی وزن برابر است.

البرز، قزوین - ۹۹

همدان، ایلام، مرکزی، لرستان - ۱۴۰۰

تهران - ۱۴۰۱

۲۱۷۴ شکل زیر، کدام پدیده زمین‌شناسی را نشان می‌دهد؟

- (۱) شکستن سنگ‌ها و ایجاد درزه
- (۲) شکستن و جایه‌جایی سنگ‌ها و ایجاد گسل
- (۳) ایجاد چین‌خوردگی و تشکیل رشته‌کوه
- (۴) گسترش پوسته زمین و افزایش پوسته قاره‌ای

..... ۲۱۷۵ درزه نوعی

- (۱) شکستگی در ورقه‌های سنگ‌کره است که نسبت به هم جایه‌جا شده باشند.
- (۲) شکستگی در سنگ‌های پوسته زمین است که نسبت به هم جایه‌جا شده باشند.
- (۳) شکستگی در ورقه‌های سنگ‌کره است که نسبت به هم جایه‌جا نشده باشند.
- (۴) شکستگی در سنگ‌های پوسته زمین است که نسبت به هم جایه‌جا نشده باشند.

۲۱۷۶ متن زیر خلاصه‌ای از مطالب فصل زمین‌ساخت ورقه‌ای می‌باشد. آن را به دقت بخوانید و در پایان مشخص کنید چه تعداد غلط علمی در آن وجود دارد.
زمان - ۹۹

«سیستم کره زمین به دلیل دمای بالا و فشار معین حالت خمیری دارد. بیشتر حرکت‌های امتدادگز در بستر اقیانوس‌ها رخ می‌دهد. در نواحی‌ای که ورقه‌های سنگ‌کره از هم دور می‌شوند. آتشفشان‌ها و زمین‌لرزه‌های متعددی رخ می‌دهد. چگالی ورقه قاره‌ای بیشتر از ورقه اقیانوسی است. ورقه‌های سنگ‌کره حرکت آزاد و مستقلی دارند. پوسته شامل سنگ‌کره و نرم کره است. هر چه عمق آب اقیانوس بیشتر باشد انرژی آبتابز بیشتر است.»

- (۱) غلط علمی ندارد.
- (۲) غلط
- (۳) غلط
- (۴) غلط علمی

۲۱۷۷ کدام جمله زیر در رابطه با برخورد ورقه اقیانوسی به ورقه قاره‌ای درست است؟

- (۱) رشته‌کوه‌های زاگرس در اثر این برخورد، ایجاد شده است.
- (۲) ورقه اقیانوسی به دلیل ضخامت زیاد به زیر ورقه قاره‌ای فرو می‌رود.
- (۳) در محل برخورد این دو ورقه، زمین‌لرزه و گودال اقیانوسی ایجاد می‌شود.
- (۴) ورقه قاره‌ای به دلیل چگالی کم به زیر ورقه اقیانوسی فرو می‌رود.

فصل هفتم

آثاری از گذشته زمین

تهران - ۹۹

۲۱۷۸ با وارد کردن کلمه‌های کدام گزینه در جای خالی جمله زیر، آن جمله معنی کامل و درستی پیدا می‌کند؟

«هر چه ..... بیشتر شود، احتمال تشکیل فسیل نیز بیشتر می‌شود.»

- (۱) شدت رسوب‌گذاری - اندازه ذرات رسوبات
- (۲) شدت رسوب‌گذاری - اندازه ذرات رسوبات
- (۳) اندازه ذرات رسوبات - اکسیژن - گرمایش

۲۱۷۹ کدام یک از قسمت‌های بدن یک جاندار نمی‌تواند به فسیل تبدیل شود؟

- (۱) صدف
- (۲) فلس
- (۳) پوست
- (۴) استخوان

۲۱۸۰ محیط‌های رسوبی به ویژه دریاها و دریاچه‌ها، مکان مناسب‌تری برای تشکیل فسیل هستند. کدام یک از موارد زیر می‌تواند درستی این مطلب را تأیید کند؟

چهارمحال و بختیاری - ۱۴۰۰

- الف) تعداد بیشتر جانداران در این محیط
 ب) نبود عوامل تجزیه‌کننده در این محیط
 ج) گوناگونی و تنوع زیاد جانداران در این محیط
 د) رسوب‌گذاری شدیدتر در این محیط
 ۱) الف، ب، ج
 ۲) الف، ج، د
 ۳) الف، ب، د
 ۴) ب، ج، د

۲۱۸۱ سواحل کم‌عمق دریا یکی از بهترین مکان‌ها برای تشکیل فسیل هستند. وجود کدام عامل در این مکان‌ها امکان تشکیل فسیل را کاهش می‌دهد؟

گیلان - ۹۹

- (۱) افزایش سرعت رسوب‌گذاری
- (۲) وجود اکسیژن
- (۳) تنوع جانداران
- (۴) وجود جانداران با انواع اسکلت

۲۱۸۲ با توجه به شرایط لازم، امکان تشکیل فسیل در کدام گزینه بیشتر است؟

- (۱) خرگوش در جنگل
- (۲) کرم خاکی در باگچه
- (۳) دوکه‌ای در دریا
- (۴) موش در مزرعه

فصل دوازدهم

دنيای گياهان

سمنан - ۱۴۰۰

قطر ساقه و ريشه درختان ۲۳۹۳

- ۱) فقط از بافت آوند چوبی ساخته شده است.
- ۲) بيشتر از بافت آوند چوبی ساخته شده است.
- ۳) بيشتر از بافت آوند آبکشي ساخته شده است.
- ۴) هم از بافت آوند چوبی و هم از بافت آوند آبکشي که بيشتر می باشد، ساخته شده است.

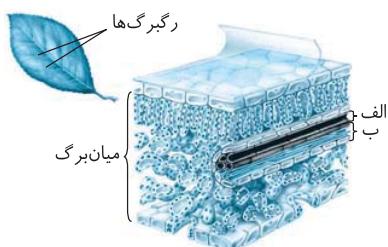
مردم در يك تحقیق علمی، وسط ساقه کرفسی را برش داده و درون آوندهای چوبی و آبکشی آن محلول آب کلم قرمز و زعفران تزریق کرد، پس از گذشت يك روز رنگ قرمز و زرد در نوك ساقه گیاه ظاهر شد ولی انتهای ريشه به رنگ قرمز درآمده بود. رنگ تزریق شده در آوند چوبی، ..... می باشد، زیرا مسیر عبور مواد در این آوند ..... است.

- ۱) قرمز - یک طرفه
- ۲) زرد - یک طرفه
- ۳) قرمز - دوطرفه
- ۴) زرد - دوطرفه

زنجان - ۹۹

کدام يك از گزینه های زير در مورد مسیر حرکت آب در گیاه صحیح است؟ ۲۳۹۵

- ۱) تار کشنده ← آوند چوبی ← آوند آبکش ← سلول های روپوست برگ
- ۲) سلول های ريشه ← تار کشنده ← آوند چوبی ← سلول های روپوست برگ
- ۳) تار کشنده ← سلول های ريشه ← آوند چوبی ← سلول های روزنه برگ
- ۴) سلول های ريشه ← آوند چوبی ← آوند آبکش ← سلول های روزنه برگ

خوزستان - ۹۹

شکل زير ساختار يك نمونه برگ را نشان مي دهد. نام قسمت «الف» چيست و چه ۲۳۹۶

لرستان، همدان، ايلام، مرکزي - ۱۴۰۰ - ۱

- ۱) آوند چوبی - انتقال آب و مواد معدنی از ريشه به اندام های ديگر مانند برگ
- ۲) آوند آبکش - انتقال شیره پرورده از اندام فتوستراتکننده به سراسر گیاه
- ۳) روزنه - محل ورود و خروج گازها
- ۴) آوند آبکش - انتقال آب و مواد معدنی از ريشه به اندام های ديگر مانند برگ

کدام يك از عوامل زير، در صعود شیره خام در گیاه، نقش معکوس و متفاوتی دارد؟ ۲۳۹۷

- ۱) فشار ريشه ای
- ۲) اصطکاك شیره خام با ديوارة آوندها
- ۳) تعرق
- ۴) هم چسبی و دگرچسبی مولکول

خراسان رضوي - ۹۹

کدام مورد از مطالب زير، صحيح نیست؟ ۲۳۹۸

- الف) در برگ هر گیاه، آوندهای آبکشی در بالاي آوندهای چوبی قرار دارند.
- ب) هر تار کشنده از ياخته های تشکيل می شود که آب را جذب و به داخل آوند هدایت می کند.
- پ) خروج بخار آب از برگ، در حرکت رو به بالاي آب در گیاه مؤثر است.
- ت) پيوستگی مولکول های آب در آوند چوبی از عوامل مؤثر در حرکت آب به سمت بالا می باشد.

- ۱) الف - ب
- ۲) ت
- ۳) الف
- ۴) الف - ب - ت

مازندران - ۱۴۰۰

شیره پرورده مقدار زيادي ..... دارد و انتقال شيره پرورده توسيط بافتی به نام ..... انجام می شود. ۲۳۹۹

- ۱) پروتئين - آوند چوبی
- ۲) كربوهيدرات - آوند آبکش
- ۳) پروتئين - آوند آبکش
- ۴) كربوهيدرات - آوند چوبی

همدان، ايلام، مرکزي، لرستان - ۱۴۰۰

در آزمایش استفاده از کاغذ کالت کلرید، در دو سمت برگ افقی، چه نتيجه ای حاصل می شود؟ ۲۴۰۰

- ۱) اين کاغذ بر اثر تماس با گاز کربن دی اکسید، صورتی شده و تفاوت تعداد روزنه ها در دو طرف برگ را نشان می دهد.
- ۲) اين کاغذ بر اثر تماس با بخار آب، صورتی شده و نشان می دهد تعداد روزنه ها زير برگ، بيشتر از روی برگ است.
- ۳) بر اثر تماس با بخار آب، اين کاغذ آريگ شده و يكسان بودن تعداد روزنه ها در دو طرف برگ را نشان می دهد.
- ۴) اين کاغذ بر اثر تماس با کربن دی اکسید، آريگ شده و نشان می دهد تعداد روزنه ها در روی برگ، كمتر هستند.

قزوين - ۱۴۰۰ - ۱

روزنه های برگ در بين کدام سلول های آن قرار دارند؟ ۲۴۰۱

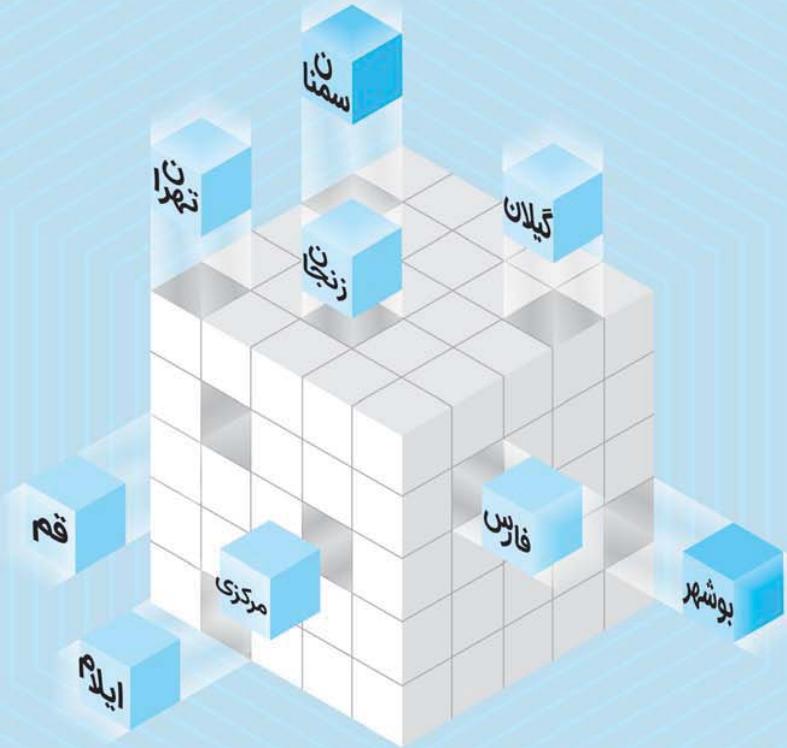
- ۱) سلول های سبزینه دار
- ۲) سلول های رگبرگ
- ۳) سلول های پوسته برگ
- ۴) سلول های غذا ساز

البرز، قزوين - ۱۴۰۰

در متن زير که درباره «ساختار درونی برگ» است، چند غلط علمی وجود دارد؟ ۲۴۰۲

- ۱) سطح بالايی و پايانی برگ به وسیله يك لایه سلول پوشیده شده است که فاقد کلروپلاست است. آوندهای چوبی که آب و نمک ها را از ريشه به سوی برگ می آورند، در مزوپیل (ميابرگ) قرار دارند. سلول های نگهبان روزنه لوبيا ي شكل اند. هر روزنه حاصل کثار هم قرار گرفتن سه سلول نگهبان روزنه است.

- ۱)
- ۲)
- ۳)
- ۴)

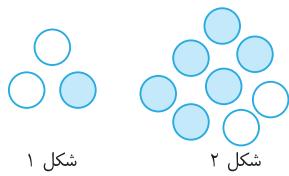
بخش هشتم

ریاضی

فصل ۴: درس اول

توان صحیح

۲۸۴۸ مطابق الگوی زیر در هر مرحله هر دایره سیاه به دو دایره سفید و هر دایره سفید به سه دایره سیاه تبدیل می‌شود. در شکل هشتم، چند دایره سفید وجود دارد؟

شکل ۱

بوشهر - ۱۴۰۰

خراسان شمالی، خراسان جنوبی، سیستان و بلوچستان، کرمان، کهگیلویه و بویراحمد، هرمزگان - ۹۹

$$\frac{6}{2} \quad (2)$$

$$6^{\circ} \times 3 \quad (4)$$

شکل ۲

$$3 \quad (3)$$

$$2 \quad (2)$$

$$6^{\circ} \times 2 \quad (1)$$

$$\frac{6}{3} \quad (3)$$

۲۸۴۹ مجموعه $A = \{35^{\circ}, 925, \sqrt{3100}, 2725\}$ چند عضو دارد؟

$$4 \quad (4)$$

$$3 \quad (3)$$

$$2 \quad (2)$$

$$1 \quad (1)$$

۲۸۵۰ اگر x و y دو عدد حقیقی و $\{1, -x^2, 1, \sqrt{y^2}\} \subseteq \{1, -1\}$ باشد، آن‌گاه درباره دو ادعای زیر چه می‌توان گفت؟

چهارمحال و بختیاری - ۹۹

ادعای اول: مقدار xy برابر ۱ است.ادعای دوم: کوچکترین مقدار y برابر ۱ است.

(۱) هر دو ادعا درست است.

(۲) فقط ادعا نادرست است.

(۳) فقط ادعا دوم درست است.

فارس - ۱۴۰۰

۲۸۵۱ کدام گزینه از همه کوچک‌تر است؟

$$[(-\frac{1}{2})^{-3}]^{-2} \quad (4)$$

$$[(\frac{1}{2})^3]^{-2} \quad (3)$$

$$[-(\frac{1}{2})^{-2}]^3 \quad (2)$$

$$[-(-\frac{1}{2})^2]^3 \quad (1)$$

۲۸۵۲ کدام عدد به صفر نزدیک‌تر است؟

$$3^{-200} \quad (2)$$

$$-(\frac{1}{6})^{100} \quad (1)$$

۲۸۵۳ کدام عبارت صحیح است؟

$$(0/5)^{-4} < (0/6)^{-4} \quad (1)$$

$$(-(\frac{2}{3})^{-2})^{-3} = (\frac{2}{3})^6 \quad (3)$$

اصفهان، فارس - ۱۴۰۰

بیزد - ۱۴۰۱

۲۸۵۴ حاصل عبارت $\frac{8^{-6} \times 32^2}{25^{-9} \div 5^{-2}}$ با کدام گزینه برابر است؟

$$(\frac{25}{2})^8 \quad (4)$$

$$50^{-8} \quad (3)$$

$$5^0.8 \quad (2)$$

$$(\frac{2}{25})^8 \quad (1)$$

۲۸۵۵ حاصل عبارت $\frac{(0/04)^3 \times 625^{-3} \times 25^8}{(\frac{1}{5})^{-4} \times (0/008)^2}$ کدام است؟

شهرستان‌های تهران - ۹۹

$$5 \quad (4)$$

$$4 \quad (3)$$

$$1 \quad (2)$$

$$2 \quad (1)$$

سمنان - ۹۹

۲۸۵۶ حاصل عبارت مقابل، کدام است؟ $\frac{(-1)^{1399} \times (-2 \times 10^4)^{\circ} \times 35^7 \times (-(-1^2))^7}{-1^{16} \times (\frac{1}{5})^{-8} \times 7^6}$

$$-\frac{7}{5} \quad (4)$$

$$\frac{7}{5} \quad (3)$$

$$25^7 \quad (2)$$

$$\frac{84}{85} \quad (1)$$

آذربایجان شرقی - ۱۴۰۱

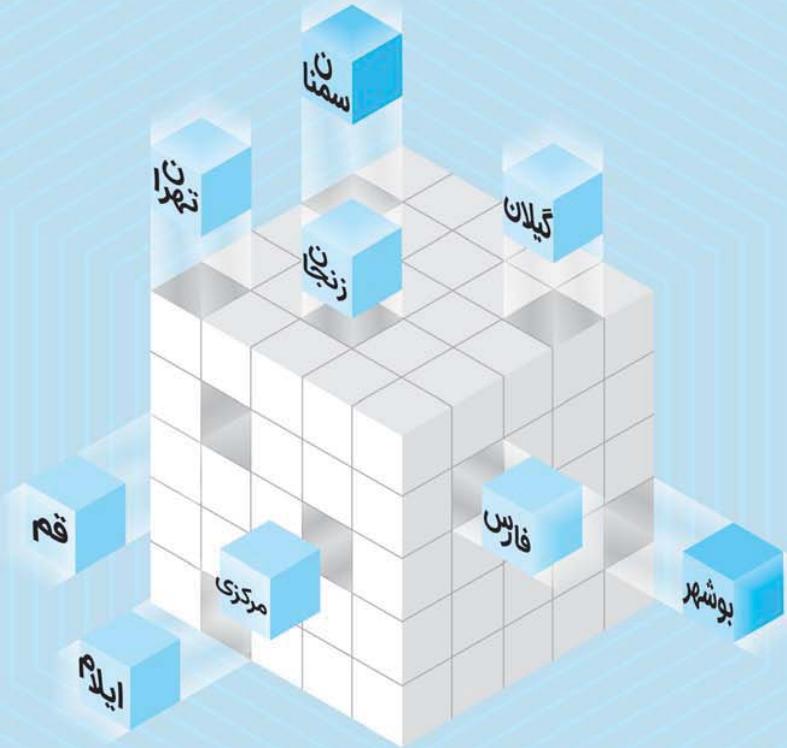
۲۸۵۷ حاصل عبارت $\frac{3^{3^{-2}}}{((3^{-3})^2)^{-2}} \div ((3^{-3})^2)^{-2}$ کدام گزینه است؟

$$(\frac{1}{27})^{-23} \quad (4)$$

$$27^{-23} \quad (3)$$

$$3^{\circ} \quad (2)$$

$$(\frac{1}{9})^{-23} \quad (1)$$

بخش نهم

پاسخ‌های تشریحی

۱۴ ترجمه آیه: «هیچ ترس و هیچ اندوهی ندارند. (احقاف / ۱۳) همه گزینه‌ها ویژگی افراد اهل بهشت است به جز گزینه (۴) (نسبت به هشداری که داده شده‌اند، بی توجهی کردند) که به ویژگی افراد اهل بهشت اشاره نکرده است.

بررسی سایر گزینه‌ها: **گزینه (۱)**: آنها اهل بهشت‌اند و جاودان هستند در آن. **گزینه (۲)**: پادشاهی است برای اعمالی که انجام می‌دهند. **گزینه (۳)**: کسانی که گفتند پروردگار ما خدای یکتاست.

۱۵ صَدُّوَا: مانع شدن «کسانی که کافر شدند و مانع شدن از راه خدا» **گزینه (۱)**: محو و نابود کردند ← **أَصْلَوَا گزینه (۲)**: پیروی کردند ← **إِتَّبَعُوا گزینه (۴)**: گرفتند ← **إِتَّحَدوَا**

۱۶ ذلک بَأَنَّ زیرا / الذین: کسانی که / کفروا: کافر شدند / **إِتَّبَعُوا**: پیروی کردند

۱۷ أَصْلَ: محو و نابود کرد / **إِتَّبَعُوا**: تبعیت کردند / **صَدُّوَا**: مانع شدن

نکته اتبعوا و صَدُّوَا فعل‌های جمع هستند و معنای آن‌ها نیز باید به صورت جمع باشد.

۱۸ مانع شدن ← **صَدُّوَا**

نکته «صَدُّوَا» فعل جمع است و باید به صورت جمع معنا گردد.

۱۹ آنها: جمع نهر به معنای: رودها

۲۰ معنی آیه: وزنان، زنان دیگر را مسخره نکنند.

بررسی سایر گزینه‌ها: **گزینه (۱)**: مؤمنان بایکدیگر برادرند. **گزینه (۲)**: چه بسا آن قوم از خود آن‌ها بهتر باشند. **گزینه (۴)**: پس میان برادران تن سازش کنید.

۲۱ آیه: «وَلَدَ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَى قَوْمِهِ قَلِيلٌ فِيهِمُ الْفَسَادُ إِلَّا خَمِسِينَ عَامًا فَأَخَذَهُمُ الطَّوفَانُ وَهُمْ ظَالِمُونَ» (آل عمران / ۱۴ سوره عنکبوت) معنی آیه: «و به تحقیق نوح را به سوی قومش فرستادیم و او در میان ایشان حدود هزار سال به جز پنجه سال درنگ کرد و سرانجام طوفان آن‌ها را در حالی که ست‌مگر بودند، فرا گرفت.»

۲۲ ترجمه عبارت: آن‌المؤمنون: «مؤمنان فقط» / إِخْوَةً: باهم برادرند.

۲۳ ل : تا + يُدْخِلُ : وارد می‌کند ← لِيُدْخِلَ: تا وارد کند. /

مؤمنین: مردان مُؤْمِن / مُؤمنات: زنان مُؤْمِن

معنی عبارت: تا وارد کند مردان و زنان مؤمن را.

نکته هرگاه فعل مضارع غایب و متکلم همراه حرف ل باید معنی آن را تغییر می‌دهد.

۲۴ انما المؤمنون إخوة: یعنی مؤمنان. فقط با یکدیگر برادرند.

بررسی سایر گزینه‌ها: **گزینه (۲)**: شاید مورد رحمت قرار بگیرند. **گزینه (۳)**: شاید که باشد. **گزینه (۴)**: بناید قومی، قوم دیگر را مسخره کند.

۲۵ «بناید مسخره کند گروهی، گروه دیگر را»

نکته در این عبارت حرف «من» معنا نمی‌شود و در آخر ترجمه، کلمه «را» می‌آید.

۲۶ ترجمه: گروهی بناید گروه دیگر را مسخره کند.

۲۷ فَهُلَ: آیا / مِن: هیچ / مُذَكَّر: پندگیرنده

پس آیا هیچ پندگیرنده‌ای هست؟

قرآن

۱۱ ترجمه آیه: هرکه در آنجا داخل شود اینم باشد. (آل عمران - ۹۷)

نکته معمولاً فعل مضارع بعد از کلمات شرط (من، إن، إذا، أينما، لـ...). مضارع ترجمه می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها: **گزینه (۲)**: پس زنده کردیم به وسیله آن سرزمنی مرده را. (زخرف / ۱۱) **گزینه (۳)**: آیا آنان که مرتکب گناه شدند گمان کردند. (جاییه / ۲۱) **گزینه (۴)**: چرا که قبل از آن مردمی نیکوکار بودند. (ذاریات / ۱۶)

۱۲ (سوره زخرف / آیه ۶)

لش: ل + إن / من: چه کسی / سَأَلَهُم: از آن‌ها (ایشان) پرسی / خَلَقَ: آفرید

۱۳ (زخرف / ۱۱)

فانشنا: پس زنده کردیم / بلده: سرزمنی / میتا: مرده

نکته بلده به معنای سرزمنی، درست‌تر است اما چون در گزینه (۲) این واژه به صورت جمع معنا شده، گزینه (۱) را انتخاب می‌کنیم.

۱۴ (۳) اوحینا: وحی کردیم

معنی آیه: و آنچه که به تو وحی کردیم.

نکته در اینجا «الذی» را به صورت «آنچه» معنا می‌کنیم.

۱۵ (۳) سواء: یکسان، مساوی / محبیا: زندگی

۱۶ (۳) ساء: (چه بد است) بد است / يحکمون: حکم می‌کنند. قضاؤت می‌کنند.

بهتر است این عبارت به این شکل ترجمه شود: «چه بد داوری و قضاؤت می‌کنند.»

۱۷ (۳) ترجمه آیه: «آیا بدکاران پنداشته‌اند که آنان را مانند اهل ایمان و نیکوکاران قرار می‌دهیم؟» در این شب هر کار مهمی جدا تعیین تکلیف می‌شود. گزینه (۲): زندگی و مرگشان یکسان است. گزینه (۳): و نیکی و بدی یکسان نیست. گزینه (۴): و به مؤمنان و نیکوکاران مژده بده (خارج از کتاب) (آل عمران / ۲۵ سوره بقره).

ترجمه گزینه‌ها: **گزینه (۱)**: در آن شب هر کار مهمی جدا تعیین تکلیف می‌شود. گزینه (۲): زندگی و مرگشان یکسان است. گزینه (۳): و نیکی و بدی یکسان نیست. گزینه (۴): و به مؤمنان و نیکوکاران مژده بده (خارج از کتاب) (آل عمران / ۲۵ سوره بقره).

۱۸ معنی آیه: «قاطعاً ما هشداردهنده بودیم.»

با توجه به معنای آیه، به موضوع هشداردهنده‌گی خداوند اشاره دارد.

۱۹ (۱) إن: اگر / كتم موقنین: اهل یقین باشید (اهل یقین هستید)

نکته كتم ضمیر جمع مذکور مخاطب: شما

۲۰ (۳) ضلال: گمراهی

۲۱ (۳) در ادامه این آیه مبارکه کلمه «من ربکم» دارد که به اشتباه حذف شده.

معنی آیه: «پیروی کنید از آنچه نازل شد بر شما از سوی پروردگاران.»

إِتَّبَعوا: پیروی کنید / ما أَنْزَلْ: آنچه نازل شد / إِلَي: به شما

۲۲ (۲) مُسْمَى: معین، مشخص

۲۳ (۲) «أَصَلَّ اعْمَالَهُم»: کارهایشان را محو و نابود کرد. آصل: نابود

کرد، محو کرد.

۴ ۷۴ معنی آیه: «هر کس باید به آنچه برای فردایش (روز قیامت) از پیش می‌فرستد دقต کند.

معنی سایر گزینه‌ها: **گزینه (۱):** گروهی گروه دیگر را مسخره نکند. **گزینه (۲):** تا مردم به عدالت عمل کنند. **گزینه (۳):** آیا زمین را محل آرامش و استراحت قرار ندادیم؟

پیام‌های آسمان

۳ ۷۵ بری بودن از هر چیزی به معنای دور بودن، مصون و مبرا بودن از آن چیز است بنابراین وقتی می‌گوییم بری از رنج و گذاری، بری از درد و نیازی یعنی خداوند از صفت رنج و سختی دور و مصون است و همچنین از صفت درد و نیاز نیز مبتراست.

بنابراین در می‌بابیم که این بیت خداوند را از هر گونه نقص و عیوب منزه و مصون معرفی می‌نماید و این همان معنای «سبحان الله» است. یعنی آن نقص‌هایی که در سایر موجودات است، در خداوند نیست و اخدا می‌باشد. در حقیقت ترکیب به این صورت بوده «و اطیعوني». همچنین فعل «اطیعوا» امر است بنابراین «وطیعون» به معنای «و از من اطاعت کنید» و یا به بیان دیگر «وطیعون» به معنای «و اطاعت کنید مرا» می‌باشد.

۳ ۷۶ حمد به معنای ستایش است. وقتی می‌گوییم «الحمد لله» می‌خواهیم بگوییم هر ستایش برای خداست. کسی و چیزی قابل ستایش است که کمالات و زیبایی‌هایی در او باشد و می‌دانیم که همه زیبایی‌ها و خوبی‌های جهان از آن خداست، پس ستایش حقیقی و حمد واقعی نیز از آن است. ولی بری بودن به معنای دور و مصون بودن از یک صفت است و این معنای «سبحان الله» است یعنی در خداوند نقصی وجود ندارد.

۲ ۷۷ ترجمه گزینه: «آن چنان که شایسته معرفت توست، تو را نشناختیم.» توانایی انسان برای شناخت خداوند محدود است و این بیت نیز همین منظور را دارد.

نکته ما انسان‌ها به دلیل توانایی‌های محدود خود، امکان شناخت کامل خدای نامحدود را نداریم.

۱ ۷۸ یکی از راه‌های شناخت خداوند از طریق آثار و نشانه‌های او در سراسر جهان است. با تفکر در جهان خلقت می‌توانیم به وجود خالقی بی‌همتا بی‌بیریم.

نکته زیبایی‌های عالم، (ماه، خورشید، ستارگان، آسمان و ...) جلوه‌ای از زیبایی‌های او، خوبی‌های آن، روایتگر نیکی او و پرتویی از قدرت و بزرگی اوست.

۳ ۷۹ بهترین راه شناخت صفات خداوند، مراجعته به سخن خود است.

۳ ۸۰ توصیف خداوند از خود، توصیفی دقیق و بی‌نقص است که می‌تواند ما را در شناخت صحیح او باری دهد.

۲ ۸۱ انسان‌ها به دلیل توانایی‌های محدود خود، امکان شناخت کامل خدای نامحدود را ندارند.

نکته انسان‌ها به قدر توان و درک خود فقط می‌توانند به شناختی محدود از خداوند دست یابند.

۱ ۸۲ بهترین راه شناخت صفات خداوند مراجعته به سخن خود است. منظور از آیه «انا انزلناه فی لیلۃ مبارکة» همان کتاب قرآن است که در شب‌های مبارک نازل گشته است.

۱ ۵۹ (سوره حشر / ۱۹) ← و نباشد از کسانی که خدا را فراموش کردند، پس خود آنها را از یاد خودشان می‌برد.

(سوره طلاق / ۲) ← و هر کس تقوای الهی را پیشه کرد خداوند راه نجاتی برایش می‌باید و از جایی که گمان نمی‌کند روزی می‌دهد.

۱ ۶۰ ترجمه گزینه‌ها: **گزینه (۱):** قرار بد، **بگیر گزینه (۲):** برو

گزینه (۳): بی‌امرز گزینه (۴): هشدار بد، ترجمه آیه با استفاده از گزینه (۱): «همان پروردگار شرق و غرب که معبدی جز او نیست؛ پس او را پشتیبان خودت قرار بد.»

۲ ۶۱ سیح: کار و تلاش

۱ ۶۲ و اطیعون: و اطاعت کنید مرا

نکته باید توجه داشته باشیم که حرف نون که دارای کسره است، نشان‌دهنده انصال ضمیر متکمل وحده به فعل است و نکه‌دارنده صدای کسره است تا حرکت آخر فعل ما تغییر نکند و به معنای «من» می‌باشد. در حقیقت ترکیب به این صورت بوده «و اطیعونی». همچنین فعل «اطیعوا» امر است بنابراین «وطیعون» به معنای «و از من اطاعت کنید» و یا به بیان دیگر «وطیعون» به معنای «و اطاعت کنید مرا» می‌باشد.

۳ ۶۳ در روز جمعه (سوره جمعه / ۹)

بررسی گزینه‌ها: **گزینه (۱):** جاری است از زیر آن رودهای (فتح /

گزینه (۲): از جایی که گمان نبرد (طلاق / ۳) **گزینه (۴):** خدا گناهاتان را می‌آمرزد (نوح / ۴)

۱ ۶۴ علم: باد داد، آموخت

معنی سایر گزینه‌ها: **گزینه (۲):** علم: دانست **گزینه (۳):** طول: نعمت فراوان (طویل: طولانی) **گزینه (۴):** صدر: سینه (صدر: سینه‌ها)

۱ ۶۵ در وزن کردن، عدالت را رعایت کنید و کم و کاست نگذارید.

معنی سایر گزینه‌ها: **گزینه (۲):** و از کسانی نباشد که خداوند را فراموش کردند پس خدا خود آنها را از یاد خودشان برد. **گزینه (۳):** ای کسانی که ایمان آورده‌اید، آیا شما را به داد و ستدی راهنمایی کنیم که شما را از عذاب دردنگ رهایی می‌بخشد؟ **گزینه (۴):** بی‌شک برایت در طول روز، کار و تلاشی طولانی است.

۲ ۶۶ مُذَكْر: پندگیرنده / سَبِحَا: کار و تلاش / سَعِير: دوزخ / نَجَم: علف

نکته نجم به معنای ستاره نیز آمده است ولی در اینجا نجم به معنای علف و یا گیاه بدون ساقه آمده است.

۴ ۶۷ یَبْلُو: می‌آماید / مهاد: (اسم مکان) محل آرامش / تَبَارَ: هلاکت

۳ ۶۸ نَسْوَا: نسیان کردن، فراموش کردن / مَخْرَج: راه خروج / ایل: شتر

۴ ۶۹ سَبَحَا: کار و تلاش / تَبَارَ: هلاکت و نابودی / عَمَّ: از چه (عن ما) / ما قالوا: آنچه را گفتند

۴ ۷۰ نُصَبَت: بریا شد

۱ ۷۱ نُصَبَت: بریا شد / سُطِحَت: گستردہ شد، هموار شد

۲ ۷۲ غد به معنای فردا، مهاد به معنای محل آرامش و استراحت و حدید به معنای آهن است.

۴ ۷۳ ترجمه آیه: «هرگز چنین نیست، به زودی خواهند دانست.»

فارسی

۳ ۲۳۶ املای صحیح واژه‌هایی که نادرست نوشته شده‌اند: قافله کربلا - طعن و لعن و هجو - رنگارنگی لهجه‌ها - به رغم برادران غیور

توجه داشت آموزان عزیز توجه داشته باشید که تنها تمرین کردن کلمات داخل متن درس‌ها کافی نیست و علاوه‌بر متن درس‌ها، حکایت‌ها، متن و ایاتی که در فعالیت‌ها آمده است هم مهم است و باید به آن‌ها توجه کنید.

۲ ۲۳۷ مصائب به معنی بلاهای بزرگ است که جمع بی‌نشانه یا مکسر مصیبت است.

۴ ۲۳۸ نادرستی‌های املایی موجود در عبارت سوال: «غافله ← قافله / تدائی ← تداعی» پرسی گزینه‌ها: **گزینه (۱)**: فراصت ← فراست **گزینه (۲)**: موصم ← موسوم **گزینه (۳)**: گوشة سومعه ← گوشة صومعه **گزینه (۴)**: تأثیرگرای همنشین ← تأثیرگذاری همنشین - جحد و کوشش ← جهد و کوشش

نکته معانی «گزاردن» و «گذاشت»

- گزاردن در معنی ادا کردن، به جا آوردن، انجام دادن، اجرا کردن ← شکرگزار - نمازگزار - حق گزار - فرمان گزار - حج گزار - سپاس گزار - خدمت گزار
- گزاردن در معنی پرداختن ← وام گزار - خراج گزار - مالیات گزار
- گزاردن در معنی رساندن ← خبرگزار - پیام گزار
- گزاردن در معنی تعبیر کردن ← خواب گزار
- گذاشت در معنی قرار دادن، رها کردن، نهادن، وضع کردن، بر جای نهادن، تعیین کردن، تأسیس کردن ← فروگذار - قانون گذار - تخم گذار - تله گذاشت - قیمت گذار - علامت گذاری - کنار گذاشت - بنیان گذار - نام گذاری - نشانه گذاری - سیاست گذار - منت گذاشت

۳ ۲۳۹ پرسی نادرستی‌های املایی در عبارت: میق و ابر ← میغ و ابر / فرق بال ← فرغ بال / خورسندی ← خُرسندی / لحجه‌ها ← لهجه‌ها

۲ ۲۴۰ پرسی گزینه‌ها: **گزینه (۱)**: قلامان ← غلامان / صریر ← سریر گزینه (۲): متقدم ← متقدم / مهواراتی ← محاوراتی / خوز ← خوض

گزینه (۳): عذر ← عزل گزینه (۴): فرطوتی ← فرتوتی / حرس ← حرص

۱ ۲۴۱ گزینه (۱): هقه ← حقه گزینه (۲): مهواراتی ← محاوراتی / استراغ ← استراق گزینه (۳): تعن ← طعن / هجو ← هجو گزینه (۴): موئم ← موسم / فرطوتی ← فرتوتی / حرس ← حرص / حوس ← حوس

۲ ۲۴۲ پرسی نادرستی‌های املایی عبارت سوال: سله رحم ← صله رحم / معاصی ← معاصی

پرسی گزینه‌ها: **گزینه (۱)**: نادرستی املایی وجود ندارد. **گزینه (۲)**: گستردگی ← گستردگی / لحجه‌ها ← لهجه‌ها **گزینه (۳)**: شکرگزار ← شکرگار گزینه (۴): برخواست ← برخاست

۴ ۲۴۳ پرسی گزینه‌ها: **گزینه (۱)**: موصم کهننسالی ← موصم کهننسالی / حرص و حوس ← حرص و هوس **گزینه (۲)**: نیکو خسال ← نیکو خسال / صهنه جانبازی ← صهنه جانبازی / کج ازلت ← کج

عزلت گزینه (۳): گوشة سومعه ← گوشة صومعه / صریر مُلک ← سریر مُلک / خوار مغیلان ← جمال قسر ← جمال قصر / حدث و گمان ← حدس

چای تهمت زده / طلب آفیت ← طلب عافیت و گمان / طلب آفیت ← طلب عافیت

۴ ۲۴۴ پرسی نادرستی‌های املایی در گزینه‌ها: **گزینه (۱)**: سومعه ← صومعه **گزینه (۲)**: حجّی کرد ← هجّی کرد

گزینه (۳): مایه ← مایع

۱ ۲۲۶ اگر در کشور اسلامی عده‌ای با گردن کشی در برابر قوانین، حکومت اسلامی را تضعیف کنند و به مبارزه مسلحانه با مأموران نظامی پردازند، رهبر جامعه اسلامی با ملایمیت به ارشاد آنان می‌پردازد و در صورت توبه و بازگشت، جامعه اسلامی آن‌ها را می‌بذرد و بالطف با آنان رفتار می‌کند. رد سایر گزینه‌ها: **گزینه (۲)**: نبرد سپاه ایران و روم جهاد ابتدایی است. **گزینه (۳)**: مسلمانان فقط با دستور حاکم جامعه اسلامی موظف هستند به جهاد و مقابله با دشمن پردازند **گزینه (۴)**: جهاد با سرکشان نوعی جهاد دفاعی است.

۳ ۲۲۷ افراد و گروه‌هایی که از مدارای جامعه اسلامی سوءاستفاده کنند و به مبارزه خود با نظام اسلامی ادامه دهند و امنیت جامعه را به خطر بیندازند، مسلمانان موظف هستند با دستور حاکم اسلامی به جهاد و مقابله با آنان برخیزند که مبارزه نظام اسلامی با گروهک تروریستی منافقین، نمونه‌ای از جهاد با همین سرکشان است.

۳ ۲۲۸ جنگ حضرت علی (ع) با خوارج نهروان در صدر اسلام، نمونه‌ای از جهاد دفاعی و از نوع جهاد با سرکشان بود.

۲ ۲۲۹ اگر حاکمان زورگو، مردم ناتوان را زیر سلطه خود نگاه دارند لشکر اسلام موظف است به دستور پیامبر یا ولی امر مسلمین با حاکمان شیطانی جهاد کند و مردم را از اسارت آن‌ها نجات دهد. این نوع جهاد، جهاد ابتدایی نامیده می‌شود.

۳ ۲۳۰ این آیه به روشنی، حاکمان زورگو و سرکشی را که مردم ناتوان را زیر سلطه خود نگاه داشته‌اند و نمی‌گذارند پیام خداوند به آن‌ها بررسد هواداران شیطان نامیده می‌شوند.

۱ ۲۳۱ نبرد سپاه اسلام با حکومت‌های ایران و روم در صدر اسلام، نمونه‌ای از جهاد ابتدایی است.

۳ ۲۳۲ معنی آیه: «و هرچه در توان دارید برای مقابله با آن‌ها آماده کنید از قبیل نیرو و اسباب‌های ورزیده تا با این کار دشمن خدا و دشمن خودتان را بترسانید.» این آیات به خوبی نشان می‌دهد که آمادگی نظامی به منظور ترساندن دشمن و جلوگیری از آغاز جنگ می‌باشد.

۱ ۲۳۳ معنی آیه: «تا با این کار دشمن خدا و دشمن خودتان را بترسانید.» یکی از راه‌های ترساندن دشمنان آمادگی نیروهای نظامی و تجهیزات جنگی است که دلیل خدمت سربازی مردان برای ایجاد آمادگی نظامی در مقابل دشمنان می‌باشد.

۱ ۲۳۴ اگر کشوری در اوج آمادگی و مهارت‌های نظامی باشد، هیچ بیگانه‌ای خیال حمله به آن کشور را در سر نخواهد داشت: بنابراین، آمادگی نظامی، علاوه‌بر **پیروزی در جنگ**، فایده‌های دیگری دارد که همان ترساندن دشمن و جلوگیری از آغاز جنگ است.

۲ ۲۳۵ حضرت رسول اکرم (ص) می‌فرمایند: «سوارکاری و تیراندازی کنید (اگر تیراندازی کنید نزد من دوست‌داشتني تر از سوارکاری است) خداوند بلندمرتبه سه نفر را به واسطه یک تیر به بهشت می‌برد: (۱) مسلمانی که تیر را می‌سازد. (۲) مسلمانی که تیر را برای رضای خدا تهیه می‌کند و آن را به دست رزمندگان می‌رساند. (۳) رزمنده‌ای که تیر را در راه خدا به سوی دشمن پرتاب می‌کند.»

۱۱۰۹ ترجمه عبارت: «از پروردگارم حل سختی‌هایم را درخواست می‌کنم.»
أسأل ← فعل مضارع، متکلم وحده (أنا) / صعب ← جمع صعب (سختی) /
ي ← ضمير متصل متکلم وحده

۱۱۱۰ «قیام» مصدر به معنای «برخاستن». «عام» اسم مفرد به
معنای «سال» و «صعب» جمع مکتسر به معنای «سختی‌ها» که مفرد آن
«صعب» است.

یادآوری متراوف کلمه «عام»، «سنّة» است.

۱۱۱۱

نکته برای پاسخ دادن به مفرد و جمع کلمات، حتماً به واژگان
داخل کار ابتدای هر درس توجه کنید.

بررسی گزینه‌ها: **گزینه (۱):** چاپخانه **گزینه (۲):** آب **گزینه (۳):** ابزار
گزینه (۴): باران ← جمع آن ← امطار

توجه «مَطَار» یعنی «فروندگان».

۱۱۱۲ «یذهب» فعل مضارع است که فقط در گزینه (۱) به درستی
ترجمه شده است ولی در سایر گزینه‌ها به صورت ماضی ترجمه شده است.
توجه بچه‌ها! دقت کنید که برای حل سؤالات ترجمه، اول از همه
فعل جمله را چک کنید.

نکته در زبان عربی، فعل ابتدای جمله همیشه به صورت مفرد می‌آید
حتی اگر فاعل آن جمع باشد. ولی ما در ترجمه، آن را مفرد ترجمه نمی‌کنیم:
یذهب الطالب ← دانش‌آموزان می‌روند.
مفرد
جمع

۱۱۱۳

نکته جمع مکتسر (شکسته شده) آن است که شکل کلمه مفرد،
تغییر می‌کند و قاعدة خاصی ندارد.

بررسی گزینه‌ها: **گزینه (۱):** المُهَنْدِسُون ← جمع مذکر سالم / الستَّيَارَات ←
جمع مؤنث سالم
ترجمه: «مهندسان یک پل را برای عبور خودروها ساختند.»

گزینه (۲): الأَشْيَاء ← جمع مکتسر و مفرد آن «الشيء»
ترجمه: «برخی [از] چیزهای ضروری را بیاورید.»

گزینه (۳): الصَّابِرِين ← جمع مذکر سالم
ترجمه: «صبر کنید. قطعاً خداوند همه را صبرکنندگان است.»

گزینه (۴): الطَّالِبَات ← جمع مؤنث سالم
ترجمه: «دانش‌آموزان با خوشحالی به مدرسه می‌روند.»

۱۱۱۴ ترجمه عبارت: «دانش‌آموزان با خوشحالی به مدرسه می‌روند.
آن‌ها کیف‌هایشان را حمل می‌کنند.»

بررسی گزینه‌ها: **گزینه (۱):** كجا ← إلى المدرسة (در پاسخ به «أين»)
مکان می‌آوریم. **گزینه (۲):** چگونه ← بفَرَحٍ (در پاسخ به «كيف»)
حالت را بیان می‌کنیم. **گزینه (۳):** چه چیزی ← حقائبهم (در پاسخ
به «ماذا» اشیاء می‌آوریم). **گزینه (۴):** برای چه، چرا ← پاسخی ندارد.

یادآوری در پاسخ به «لماذا» از «لـ» یا «لأنّ» استفاده می‌کنیم.

۱۱۱۵ مفهوم بیت صورت سوال: «غینیمت شمردن زمان» دقیقاً
همین مفهوم در عبارت گزینه (۳) به چشم می‌خورد.

ترجمه گزینه‌ها: **گزینه (۱):** روزی به سود تو و روزی به زیان تو است.
گزینه (۲): هر کس چیزی را بخواهد و تلاش کند، می‌یابد. **گزینه (۳):**
زمان از [جنس] طلا است. **گزینه (۴):** تنها‌ی بهتر از همنشین بد است.

۱۱۹۱ مفهوم گزینه‌های (۲)، (۳) و (۴) به کم سخن گفتن اشاره
دارد، ولی مفهوم گزینه (۱) به این که با حرف زدن شخصیت خود را
نشان می‌دهیم اشاره دارد. (از شمندی سخن)

۱۱۹۲ در مصرع دوم بیت (ب) به نایابداری عمر اشاره شده و مفهوم
بیت (ج) خودشناسی است و مفهوم مصرع اول بیت (الف) به تلاش اشاره
دارد. مفهوم مصرع اول بیت (د) به عبرت پذیری اشاره دارد.

۱۱۹۳ در گزینه‌های (۱)، (۲) و (۴) «که» حرف ربط است ولی در
گزینه (۳) به معنی (کسی) که است.

۱۱۹۴ در گزینه‌های (۱)، (۳) و (۴) عبارت سوال به «تنها جنگیدن»
اشارة کرده است ولی مفهوم گزینه (۲) به متعدد بودن اشاره دارد.

۱۱۹۵ «یقین» به معنای «بینش و آگاهی» است.

۱۱۹۶ در این بیت شاعر به بلند بودن راه و دور بودن مقصid اشاره دارد.

۱۱۹۷

۱۱۹۸ مفهوم بیت سوال و گزینه‌های (۱)، (۲) و (۴): خودشناسی

۱۱۹۹ مفهوم این دو بیت به ناتوانی انسان در شناخت و درک خدا
اشارة دارد.

۱۱۱۰ در بیت اول شاعر مخاطب را به داشتن ویژگی‌هایی توصیه می‌کند
پس لحن تعلیمی دارد و در بیت دوم شاعر عشق‌رو را توصیف می‌کند.

۱۱۱۱ مفهوم بیت (۲) به برتر بودن ایران و قدرت او اشاره دارد
ولی بیت‌های (۱)، (۳) و (۴) به پاسداری از ایران اشاره دارد.

۱۱۱۲ مفهوم بیت گزینه (۲) با قسمت «خوب گوی تا خوب شنوی»
ارتباط دارد. مفهوم بیت گزینه (۳) با قسمت «به غم مردمان شادی مکن
تا مردمان نیز به غم تو شادی نکنند» اشاره دارد. مفهوم بیت گزینه (۴) با
عبارت «داد دتا داد یابی» اشاره دارد.

۱۱۱۳ مفهوم گزینه (۴) بر عکس نوشته شده است.

۱۱۱۴

۱۱۱۵ مفهوم بیت سوال و گزینه (۳): خطرپذیری برای رسیدن به هدف

عربی

۱۱۱۶ ترجمه صورت سوال: «روز قبل از دوشنبه و بعد از [إِلَّا] شنبه...».
ترجمه گزینه‌ها: **گزینه (۱):** يَكْشِنَبَه گزینه (۲): پِنْجِشِنَبَه گزینه (۳): سه‌شنبه
گزینه (۴): چهارشنبه

۱۱۱۷ **یادآوری** بچه‌ها! روزهای هفته را که یادتان نرفته.
السبت / الأَحَد / الإِثْنَيْن / الثَّلَاثَاء / الْأَرْبَعَاء / الْخَمِيس / الْجُمُعَة

۱۱۱۸ بررسی فعل‌های سوال: عَسَلَن: شَسْتَنَد ← فعل ماضی، جمع
مؤنث غایب (سوم شخص جمع)، ضمیر: هُنَّ / پِشْكُرُون: سپاسگزاری
می‌کنند ← فعل مضارع، جمع مذکر غایب (سوم شخص جمع)،
ضمیر: هُم / ما صِبَرْتُم: صبر نکردید ← فعل ماضی منفی، جمع مذکر
مخاطب (دوم شخص جمع)، ضمیر: أَنْتَم

۱۱۱۹ بررسی گزینه‌ها: **گزینه (۱):** أَلوَان ← رنگ‌ها، جمع مکتسر
و مفرد آن «أَلوَان» است. **گزینه (۲):** أَسْنَان ← دندان‌ها، جمع مکتسر و
مفرد آن «سَنّ» است. **گزینه (۳):** إِخْوَان ← برادران، جمع مکتسر و مفرد
آن «أَخّ» است. **گزینه (۴):** إِحْسَان ← نیکی کردن، مصدر است و با
سایر گزینه‌ها ناهمانگ می‌باشد.

۳ | ۱۲۵۹ برای پاسخگویی به این سؤال نیاز به درک نقشه و مکانهای است که نزدیک به گرینویچ قراردارد که با توجه به مکانهای مشخص شده در گزینه‌های تنگه جبل الطارق نزدیکترین مکان به نصف‌النهار مبدأ است.

۲ | ۱۲۶۰ با توجه به اینکه مدار استوا صفر درجه است و قطب‌ها هر کدام نو درجه هستند هرچه به سمت مبدأ حرکت کنیم عرض‌های جغرافیایی کم می‌شود.

۲ | ۱۲۶۱ این سؤال هم مانند سؤال ۱۰ نیاز به درک نقشه کتاب دارد. محل تلاقی این دو نقطه در اقیانوس اطلس قرار گرفته است که در غرب آفریقا است.

۲ | ۱۲۶۲ بررسی پرسش‌ها: **پرسش (الف):** ۶۰ درجه شرقی نسبت به ۱۵ درجه شرقی سه ساعت جلوتر است. برای همین ساعت در نقطه B، ۱۶ است. **پرسش (ب):** ۱۳۵ درجه غربی تا مبدأ فاصله زمان را به خود اختصاص می‌دهد و ۱۵ درجه شرقی هم یک فاصله زمان را به این دو نقطه روی هم رفته ۱۰ ساعت با یکدیگر اختلاف زمان دارند و چون نقطه C در غرب قرار گرفته است پس ساعت آن باید عقب‌تر باشد که ساعت ۳ صبح را نشان می‌دهد و چون از ۱۲ نیمه شب گذشته پس با نقطه A هم روز است.

۲ | ۱۲۶۳

نکته برای پاسخگویی به این سؤال باید جایگاه کشورهای مختلف را از لحاظ جغرافیایی بر روی کره زمین درک کرده باشیم. از آنجا که مالزی در شرق آسیا و از لحاظ عرض هم پایین‌تر از عربستان و شهر مکه است برای همین مسلمانان آنچه برای ادائی نماز باید به سمت شمال غربی بایستد.

۴ | ۱۲۶۴ برای حل این سؤال باز هم نیازمند درک فاصله‌های زمان هستیم که در سؤالات قبل توضیح داده شد. همچنین باید بدانیم که چون استوا صفر درجه است. در مورد محاسبه زمان به این صورت عمل می‌شود که اگر در ۴۵ درجه شرقی ساعت ۱۱ صبح باشد و در محل مشخص شده ساعت ۷ صبح باشد بین این دو نقطه ۴ ساعت اختلاف است که اگر هر فاصله زمان را ۱۵ درجه در نظر بگیریم مختصات ۱۵ درجه غربی می‌شود چون عقب‌تر از زمان محل علی است.

۲ | ۱۲۶۵ هر نقطه از کره زمین روی یک مدار و یک نصف‌النهار مشخص قرار دارد که به آن نقطه مختصات جغرافیایی می‌گویند. ما داشتن شبکه مدارها و نصف‌النهارها می‌توانیم مختصات جغرافیایی آن‌ها را به دست آوریم.

۱ | ۱۲۶۶ شهر (ج) ۳۰ درجه شرقی و شهر (ب) ۷۵ درجه شرقی است. اگر کسی از شهر (ج) به شهر (ب) برود چون به منطقه شرقی‌تر رفته باید ساعت خود را جلو بکشد اختلاف این دو منطقه ۴۵ درجه است که نشان دهنده ۳ ساعت است.

نکته برای پاسخگویی به این سؤال درک جهت‌های جغرافیایی و همچنین فاصله‌های زمان ضروری است. کشورهای سمت راست گرینویچ شرقی حساب می‌شوند و زمان رسمی در آن‌ها جلوتر از کشورها و مکان‌هایی است که در غرب این خط واقع شده‌اند. هر فاصله زمان یک ساعت را به خود اختصاص می‌دهد و ۱۵ درجه می‌باشد.

۱ | ۱۲۶۷ برای پاسخگویی به این سؤال باید طول جغرافیایی را در نظر داشت. با پیدا کردن آن به گزینه مورد نظر می‌رسیم. مجبوی در ۱۵ درجه شرقی است و مقصد سه ساعت عقب‌تر است پس او به سمت غرب رفته است و چون هر فاصله ۱۵ درجه است برای همین ۳ ساعت می‌شود ۳۰ درجه غربی.

مطالعات اجتماعی

۳ | ۱۲۵۰ ناهید دومین سیاره از سیارات منظمه خورشیدی است. **نکته** سیارات منظمه شمسی به دو دسته درونی و بیرونی تقسیم می‌شوند.

- سیارات درونی سطح جامد و سنگی دارند و عبارتند از: عطارد (تیر) - ناهید (زهره) - زمین - بهرام (مریخ)
- سیارات بیرونی از گارهای مختلف تشکیل شده‌اند. قمرهای بیشتری دارند و عبارتند از: برجیس (مشتری) - زحل (کیوان) - اورانوس - نپتون

۴ | ۱۲۵۱ زمین در بین سیارات درونی از همه بزرگ‌تر است.

نکته کوچک‌ترین سیاره منظمه شمسی تیر و بزرگ‌ترین آن برجیس (مشتری) است.

۱ | ۱۲۵۲ منظمه خورشیدی، از یک ستاره و اجرام آسمانی متعدد تشکیل شده است. ستاره منظمه شمسی خورشید است. منظمه شمسی ۸ سیاره دارد که به دور خورشید می‌چرخد.

۲ | ۱۲۵۳ نصف‌النهارها خطوطی فرضی هستند که از قطب شمال تا جنوب کشیده شده‌اند و طول مساوی با یکدیگر دارند.

نکته برای درجه‌بندی نصف‌النهارها، نصف‌النهاری را که از رصدخانه گرینویچ عبور می‌کند، به عنوان نصف‌النهار مبدأ انتخاب کردۀ‌اند که زمین را به دو نیمکره شرقی و غربی تقسیم کرده است. نصف‌النهار مبدأ صفر درجه و نصف‌النهارهای دیگر تا ۱۸۰ درجه غربی و شرقی درجه‌بندی شده‌اند.

۴ | ۱۲۵۴ جغرافی دانان برای تعیین موقعیت مکانی پدیده‌ها بر روی کره زمین و مطالعه درباره مکان‌ها، خطوط و تقسیمات فرضی را بادع کرده‌اند.

نکته مدارها و نصف‌النهارها جزو این خطوط فرضی هستند.

۴ | ۱۲۵۵ طول نصف‌النهارها از قطب شمال تا قطب جنوب مساوی است.

۳ | ۱۲۵۶ شهر A بیشترین اختلاف زمان را با نقطه ۴۵ درجه غربی دارد که ۷۷ درجه اختلاف با یکدیگر دارند و بیشترین اختلاف فصل را هم با یکی از نقاط نیمکره جنوبی دارد؛ یعنی زمانی که در نیمکره شمالی زمستان است در نیمکره جنوبی تابستان است.

نکته فاصله‌ای زمان بر مبنای تقسیم محیط دایره بر ۲۴ ساعت ایجاد می‌شوند که زاویه هر فاصله ۱۵ درجه است.

۳ | ۱۲۵۷ اگر ۱۵۳ درجه شرقی را از ۴۸ درجه شرقی کم کنیم به عدد ۱۰۵ می‌رسیم. اگر آن را بر ۱۵° که اندازه هر فاصله زمان است تقسیم کنیم، عدد ۷ به دست می‌آید. چون آستارا غرب‌تر از استرالیا قرار گرفته است پس از ساعت ۱۹ کم می‌کنیم که به عدد ۱۲ ظهر می‌رسیم.

نکته به دلیل تفاوت زاویه تابش در نیمکره شمالی و جنوبی، فصل‌ها با یکدیگر متفاوت است. یعنی اگر در استرالیا زمستان باشد آستارا در حال گذراندن فصل تابستان است.

۳ | ۱۲۵۸ عرض جغرافیایی نقطه قطب شمال ۹۰ درجه است. مدار استوا یا مدار مبدأ صفر درجه است. بقیه مدارها بین ۰ تا ۹۰ درجه شمالی یا جنوبی درجه‌بندی شده‌اند. عرض جغرافیایی قطب شمال و جنوب هر دو ۹۰ درجه است.

۲ ۱۵۵۵ شما باید اول تمام تکالیف‌تان را انجام دهید ..... نباش.
۱) مفید، کمک‌رسان / ۲) تنبل / ۳) بخشندۀ / ۴) تمیز
با توجه به جمله اول، باید عبارت دوم را کامل کنید.

توجه عبارت دوم را به خاطر داشته باشید. ....
اگر دقت کرده باشید گفتم عبارت، پس جمله نیست. خطاب به دوم شخص مفرد است و you حذف شده است.

۲ ۱۵۵۶ آیا عموزاده شما فردی ..... است؟
بله، او همیشه خون اهدا می‌کند تا زندگی انسان‌ها را نجات دهد.

۱) نگران / ۲) عصبی / ۳) خودخواه، خودپسند / ۴) مفید، یاری‌رسان
نکته کلمه cousin را می‌توان برای عموزاده، دایی‌زاده، خاله‌زاده و عمه‌زاده استفاده کرد.
برای اهدا کردن خون (یا خون دادن) همیشه از عبارت زیر استفاده می‌کنیم:
donate blood

۲ ۱۵۵۷ دانش‌آموزان من بسیار زرنگ و باهوش هستند. آن‌ها سخت درس می‌خوانند و درس‌هایشان را خیلی سریع .....
۱) فراموش کردن / ۲) یاد گرفتن / ۳) حرف زدن / ۴) کار کردن

نکته در قسمت واژگان هنگام انتخاب کلمه باید به نقش آن کلمه (parts of speech) یعنی اینکه آن کلمه چه نقشی دارد توجه کرد:

اسم - فعل - صفت - قید
adverb   adjective   verb   noun

نقش تمام کلمات در گزینه‌های این سؤال نقش فعلی است.
۲ ۱۵۵۸ عمومی شما چه شخصیتی دارد؟
او ..... و کمک‌رسان است.

۱) انجام دادن، مهربان / ۲) شبیه بودن، مهربان / ۳) انجام دادن، تنبل / ۴) شبیه بودن، بی‌ادب

طبق توضیحات قبل، در قسمت اول چون می‌خواهیم در مورد شخصیت کسی پرسیم نیاز به فعل like داریم. در قسمت دوم با توجه به صفت به کار رفته helpful که صفتی مثبت است و کلمه and متوجه می‌شویم که صفت قبلی هم باید مثبت باشد.

۳ ۱۵۵۹ خواهر بزرگ‌ترم همیشه به من در درس ریاضی کمک می‌کند.
نکته همیشه عبارت «کمک کردن به کسی در درسی» با حرف اضافه with به کار می‌رود.

She helps me with my math lesson.

۴ ۱۵۶۰ خانم حیدری واقعاً به آپارات ..... . به خاطر اینکه فیلم‌های ..... زیادی در این شبکه وجود دارد.

۱) شگفت‌انگیز، علاقه‌مند / ۲) علاقه‌مند، متعجب / ۳) جالب، شگفت‌انگیز / ۴) علاقه‌مند، شگفت‌انگیز

نکته برای بیان عبارت «علاقه‌مند بودن به» از اصطلاح زیر استفاده be + interested + in می‌شود.

در جمله اول فعل is قبل از نقطه‌چین و حرف اضافه in بعد از نقطه‌چین آمده است. پس باید گزینه‌ای را انتخاب کرد که کلمه interested را داشته باشد. از بین گزینه‌های (۲) و (۴)، گزینه (۴) صحیح است. به این دلیل که amazed به معنی متعجب و کلمه amazing به معنی شگفت‌انگیز و متحریرکننده است.

زبان انگلیسی

۲ ۱۵۴۷ دانش‌آموزان من خیلی ..... هستند، آن‌ها همیشه تشرک می‌کنند.
۱) جدی / ۲) مؤدب / ۳) مفید، یاری‌رسان / ۴) عصبانی

نکته همیشه به خاطر داشته باشید در قسمت واژگان، جملات را انتها خوانده، مفهوم را کاملاً درک کرده و مناسب با معنی جمله، کلمه درست را انتخاب کنید.

۴ ۱۵۴۸ پدر من خیلی ..... است. او همیشه به افراد فقیر پول می‌دهد (کمک مالی می‌کند).

۱) تمیز / ۲) بامزه، خنده‌آور، خنده‌دار / ۳) شجاع / ۴) بخشندۀ
برادر من لطیفه تعریف نمی‌کند. او کمی ..... است.

۱) جدی / ۲) مهربان / ۳) بامزه، خنده‌آور / ۴) ساكت

توجه در این گونه سؤالات باید دقت کنید که یا باید هم معنی عبارت اول را انتخاب کنید یا متضاد آن را.
در اینجا منظور کسی است که هیچ وقت حرف‌های خنده‌دار نمی‌زند پس او فردی جدی است.

۳ ۱۵۵۰ خواهر من انسان پُر‌حرفی نیست. او ..... است.

۱) کاملاً / ۲) ترک کردن / ۳) ساكت / ۴) سریع
در این سؤال برای یافتن پاسخ صحیح، علاوه‌بر توجه به معنی جمله، باید به دیکته لغات هم توجه ویژه‌ای داشته باشید. کلمات گزینه‌ها از نظر نوشتاری خیلی شبیه به هم هستند اما از نظر معنایی با هم متفاوتند. با توجه به دیکته کلمه و معنی آن، گزینه درست را انتخاب کنید.

۲ ۱۵۵۱ من می‌توانم مدت زیادی منتظر بمانم و عصبانی نشوم. من انسانی ..... هستم.

۱) جدی / ۲) صبور / ۳) بی‌ادب / ۴) بخشندۀ
من دوست ندارم دوست رضا باشم، به خاطر اینکه او یک انسان ..... است.

۱) صبور / ۲) زرنگ / ۳) بخشندۀ / ۴) خودخواه، خودپسند

۴ ۱۵۵۳ A: آیا او یک راننده ..... است؟
B: بله، او خیلی باسرعت راننده‌گی می‌کند.
۱) صبور / ۲) تنبل / ۳) مهربان / ۴) بی‌دقیقت

۱) بهترین دوست شما چه‌جور انسانی است؟ او واقعاً عالی است. او ..... است.

۱) باهوش و بخشندۀ / ۲) تمیز و عصبانی / ۳) باهوش و ظالم / ۴) مهربان و بی‌دقیقت

نکته هرگاه بخواهیم در مورد خصوصیات اخلاقی شخصی یا اشخاصی بپرسیم از عبارت What is ..... like؟ ..... است؟ ..... می‌کنیم. یعنی ما می‌خواهیم در مورد personality (شخصیت) کسی بپرسیم.

با توجه به معنی جمله باید از دو صفت مثبت استفاده کنیم. در گزینه‌های (۲)، (۳) و (۴) از یک صفت مثبت و یک صفت منفی استفاده شده است. فقط در گزینه (۱) هر دو صفت مثبت هستند و برای توصیف خصوصیات شخصیتی مناسب می‌باشند.

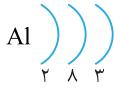
علوم تجربی

با توجه به متن کتاب درسی، گاز اوزون شکل دیگری از عنصر اکسیژن است (گزینه ۴) درست است. از رسیدن پرتوهای پر انرژی و خطرناک فرابینفس به زمین جلوگیری می‌کند و به صورت یک لایه محافظه عمل می‌کند (گزینه‌های ۱) و (۳) درست است) و در لایه‌های بالایی هوا اطراف زمین و همچنین در هوا آلووده یافت می‌شود (گزینه ۲) نادرست است.

۲ | ۱۹۳۱ ناشاسته، پلی‌اتن و پنبه بسپارند اما روغن زیتون فقط درست مولکول است. دقت کنید که تنها برخی از درشت مولکول‌ها بسپار هستند. ویژگی مهم بسپارها این است که از واحدهای تکرارشونده تشکیل شده باشند. در حالی که روغن زیتون این ویژگی را ندارد. با توجه به متن کتاب درسی، سلولز، هموگلوبین، روغن زیتون و موم زنیور عسل درشت مولکول هستند.

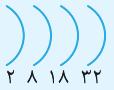
۲ | ۱۹۳۲ با توجه به متن کتاب درسی داریم: بسپار طبیعی: پشم، ابریشم، پنبه (۳) تا ۳-۱=۲ بسپار مصنوعی: پلاستیک (۱) و داریم: دقت کنید که اتیلن گلیکول، سولفوریک اسید و آمونیاک بسپار (درشت‌مولکول) نیستند.

۴ | ۱۹۳۳ یون Al^{3+} (آلومینیم ۳ مثبت) ۱۰ الکترون دارد. با توجه به بار ۳+ این اتم ۳ الکترون از دست داده است (یا ۳ پروتون بیشتر از الکترون‌هاییش دارد) در نتیجه ۱۳ پروتون (عدد اتمی) دارد و مدل اتمی آن به صورت زیر است:

این اتم سه لایه یا پوسته دارد بنابراین در دوره سوم قرار دارد. در لایه آخرش ۳ الکترون دارد، بنابراین به گروه سوم تعلق دارد.

نکته در مدل اتمی بور تعداد الکترون‌ها در هر لایه تا لایه چهارم به صورت زیر است

برای مثال حداقل تعداد الکترون‌ها در لایه چهارم ۳۲ نا است و در این حالت می‌گوییم لایه پر با کامل شده است. در صورتی که لایه‌ای پر نشده باشد، آن عنصر می‌تواند در واکنش شیمیایی شرکت کند. اما بعد از پرشدن لایه‌ها دیگر تمایلی به شرکت در واکنش نخواهد داشت. گازهای نجیب (گروه هشتم جدول تناوبی) لایه‌های پر دارند و به این دلیل با عنصر دیگری ترکیب نمی‌شوند.

- منظور از دوره (تناوب) در جدول تناوبی سطرهای افقی است. در کل ۷ دوره وجود دارد. منظور از گروه (ستون) همان ستونهای عمودی جدول است. در کل ۱۸ ستون داریم شامل ۸ گروه اصلی و ۱۰ ستون واسطه.
- تعداد لایه‌ها شماره دوره عنصر در جدول تناوبی را مشخص می‌کند و تعداد الکترون‌های لایه آخر شماره گروه عنصر را مشخص می‌کند.
- یون اتمی است که الکترون از دست داده یا گرفته است. بنابراین خنثی نیست و بار الکتریکی خالص دارد. اگر اتمی الکtron بگیرد یون با بار منفی یا آنیون به دست می‌آید و چنانچه الکترون از دست بدهد، یون با بار مثبت یا کاتیون حاصل می‌شود.

طبق متن، همه هتل‌های اطراف ایستگاه پر بودند ولی در گزینه (۴) گفته شده که همه هتل‌ها پر بودند. گرچه این گزینه نیز نادرست است ولی بهترین گزینه است.

۳ | ۱۹۲۵ کدام یک مترادف کلمه «brilliant» در جمله آخر نیست؟
۱) فوق العاده، عالی / ۲) جالب، شگفت‌انگیز / ۳) مهم، بالرزش / ۴) جالب، فوق العاده

در فرهنگ ایرانیان مراسم‌ها و جشنواره‌های ملی و مذهبی زیادی وجود دارد. یکی از مهم‌ترین آن‌ها نوروز است. نوروز یعنی شروع یک روز جدید و تازه و آن جشن آغاز فصل بهار است. آن در اولین روز از فصل بهار شروع می‌شود (همچنین اولین روز از سال تقویم ایرانیان است)، آن به خاطر چیدن سفره (میز) هفت‌سین، دیدار از خویشاوندان، احترام گذاشتن به روز طبیعت و سفر کردن زیبات است. مردم در تعطیلات نوروز معمولاً با اتوبوس، قطار، هواپیما یا ماشین خودشان به جاهای مختلفی از ایران سفر می‌کنند. تمام خانواده‌های ایرانی دور هم جمع می‌شوند و با یکدیگر دیدن می‌کنند. ایرانی‌ها در شب قبل از سال نو غذای خاصی می‌پزند. آن‌ها معمولاً پلو با ماهی درست می‌کنند. آن‌ها لباس‌های نو می‌پوشند و بچه‌ها از بزرگ‌ترها هدیه یا پول کادو می‌گیرند.

ما همچنین در پایان تعطیلات نوروز روز طبیعت را جشن می‌گیریم که روز طبیعت در ۱۳ فروردین است. در این روز بسیاری از مردم به بیرون از منزل می‌روند و تمام روز را با خانواده‌هایشان در طبیعت می‌گذرانند. بعضی از مردم برای درست کردن غذا آتش درست می‌کنند اما به درختان اطرافشان دقت می‌کنند و از آن‌ها مراقبت می‌کنند. من طبیعت را به خاطر بخشندۀ بودنش دوست دارم. ما همیشه باید محیط زیستمان را تمیز نگه داریم و خوب است که با طبیعت مهربان باشیم.

۳ | ۱۹۲۶ مطابق با متن، کدام گزینه درست است؟
۱) نوروز یک جشن در شروع فصل پاییز است. / ۲) اعضای مُسن خانواده از جوانترها پول و هدیه می‌گیرند. / ۳) ایرانیان برای آغاز سال نو غذای خاص درست می‌کنند. / ۴) ایرانیان در روز طبیعت، میز هفت‌سین می‌چینند.

۲ | ۱۹۲۷ کلمه them در پاراگراف (۲) اشاره دارد به .....
۱) مردمی که نوروز را جشن می‌گیرند. / ۲) مردمی که در روز طبیعت بیرون می‌روند. / ۳) تمام ایرانیانی که پلو با ماهی درست می‌کنند. / ۴) همه ایرانیانی که هدیه و پول می‌گیرند.

۴ | ۱۹۲۸ (۱) آیا او باهوش است؟ (خیزان) / (۲) چه عالی! (خیزان) / (۳) این مغازه در ساعت ۸ باز است. (افتان) / (۴) آیا شما تابستان را دوست دارید؟ (خیزان)

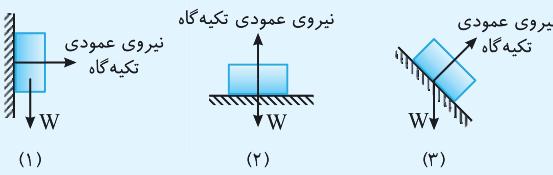
نکته در زبان انگلیسی، جملات خبری و جملاتی که با کلمات پرسشی wh دار شروع می‌شوند. لحن افغان (falling intonation) دارند. اما سوالات با پاسخ‌های کوتاه‌بله/خیر (yes/no questions) و جملات تعجبی، لحن خیزان (rising intonation) دارند.

با توجه به نکته بالا، گزینه (۴) پاسخ صحیح است.

۳ | ۱۹۲۹ کدام گزینه لحن (آهنگ) متفاوتی دارد؟
۱) چه روز زیبایی! (خیزان) / ۲) آیا لباس‌های نو خریدید؟ (خیزان) / ۳) اهل کجا هستید؟ (افتان) / (۴) آیا او پدر شماست؟ (خیزان)

۴۲۰۹۶

نکته نیروی وزن جسم (W) نیرویی است که از طرف زمین به جسم وارد می‌شود و راستای آن به سمت مرکز زمین و درجهت آن است. نیروی عمودی تکیه‌گاه (F_N) نیرویی است که از طرف سطح به جسم وارد می‌شود و بر سطح عمود است. جهت آن از سطح به جسم است. به شکل زیر توجه کنید.

نیروی عمودی تکیه‌گاه فقط در حالت (۲) برابر نیروی وزن است. از طرفی این دو نیروی کنش و واکنش نیستند. زیرا کنش و واکنش بین دو جسم وارد می‌شوند که به هم نیرو وارد می‌کنند. در حالی که اینجا سه جسم داریم: جسم مورد نظر، زمین و سطح موردنظر.

۴۲۰۹۷ هنگام حل مسئله ابتدا به یکاها توجه می‌کنیم.

$$54 \frac{km}{h} \div \frac{3}{6} = 15 \frac{m}{s}$$

چون وزن جسم را می‌خواهیم باید از قانون دوم نیوتون و رابطه F = ma استفاده کنیم و ابتدا شتاب حرکت جسم را به دست

آوریم. شتاب از رابطه زیر به دست می‌آید:

$$a = \frac{\Delta v}{\Delta t} = \frac{15 - 0}{3s} = 5 \frac{m}{s^2}$$

$$F_{\text{خالص}} = F - f = ma$$

$$10.5 - 15 = m \times 5 \Rightarrow m = 1.8 \text{ kg}$$

و وزن جسم از W = mg به دست می‌آید: $W = 1.8 \times 10 = 18 \text{ N}$

۴۲۰۹۸

نکته نیروی اصطکاک در راستای حرکت جسم و خلاف جهت حرکت آن وارد می‌شود. این نیرو به وزن جسم و جنس دو سطحی که با هم در تماس قرار دارند بستگی دارد. بنابراین هرچه وزن جسم بیشتر باشد، نیروی اصطکاک وارد بر آن بیشتر است. نیروی اصطکاک جنبشی زمانی است که جسم در حال حرکت است و نیروی اصطکاک ایستایی زمانی است که جسم در آستانه حرکت است، یعنی نیرو به آن وارد می‌شود اما هنوز شروع به حرکت نکرده است.

گزینه‌ها را بررسی می‌کنیم:

گزینه (۱): نادرست. وزن جسام بکسان نیست. حالت (ب) با بقیه متفاوت است.

گزینه (۲): نادرست. وزن دو جسم با هم برابر نیست.

گزینه (۳): درست. گزینه (۴): نادرست. در حالت (الف) و (ب) با هم برابر است.

۴۲۰۹۹ در واقع باید نیروی خالص را حساب کنیم. ابتدا شتاب را

$$a = \frac{v_2 - v_1}{\Delta t} = \frac{8 - 0}{4} = 2 \frac{m}{s^2}$$

به دست می‌آوریم:

$$F_{\text{خالص}} = ma = 5 \times 2 = 10 \text{ N}$$

سپس نیروی خالص را از قانون دوم نیوتون محاسبه می‌کنیم:

۴۲۰۹۲ در این حالت، یکی از نیروها باید خلاف جهت دو نیروی دیگر باشد. حالت‌های ممکن را می‌نویسیم:

$$F_{\text{خالص}} = 80 + 55 - 125 = 10 \text{ N}$$

$$F_{\text{خالص}} = 80 + 125 - 55 = 150 \text{ N}$$

$$F_{\text{خالص}} = 125 + 55 - 80 = 100 \text{ N}$$

۴۲۰۹۳ سه قانون نیوتون را خلاصه می‌کنیم:

(۱) قانون اول یا قانون لختی یا اینرسی: هرگاه نیروی خالص وارد بر جسمی صفر باشد (نیروها متوازن باشند) جسم در صورتی که ساکن باشد، ساکن می‌ماند و در صورتی که در حال حرکت باشد، به حرکت خود با سرعت ثابت در امتداد خط راست ادامه می‌دهد.

گزینه (۱) همین را می‌گوید.

(۲) قانون دوم: نیروی خالص وارد بر جسم (اگر صفر نباشد) به آن شتاب می‌دهد (اندازه یا جهت سرعت را تغییر می‌دهد) و از رابطه زیر به دست می‌آید:

که در آن F . نیروی خالص، m . جرم و a . شتاب حرکت جسم است.

(۳) قانون سوم یا کنش و واکنش: هرگاه جسمی به جسم دیگر نیرو وارد کند. جسم دوم نیز نیرویی هم اندازه و در خلاف جهت به جسم اول وارد می‌کند. بنابراین گزینه‌های (۲) و (۳) بیان قانون دوم و گزینه (۴) بیان قانون سوم است.

۴۲۰۹۴ گزینه‌ها را بررسی می‌کنیم:

گزینه (۱): نادرست. جسم از حال سکون شروع به حرکت می‌کند و تغییر سرعت دارد که به معنی حرکت شتابدار است (یعنی نیروی خالص صفر نیست و نیروها متوازن نیستند). **گزینه (۲):** نادرست. طبق قانون سوم نیوتون، آب نیز به شناگر نیرو وارد می‌کند و بنابراین نیروی خالص صفر نیست. مگر اینکه این نیرو با نیروی ناشی از اصطکاک آب برابر شود.

گزینه (۳): نادرست. طبق قانون سوم دیوار نیز به او نیرو وارد می‌کند. **گزینه (۴):** درست. چون سرعت ثابت است، حرکت یکنواخت است

شتاب ندارد و طبق $F = ma$ اگر $a = 0$ ، $F = 0$ نتیجه می‌گیریم.

۴۲۰۹۵ در این سؤال ارتفاع 50 m اهمیت ندارد زیرا برای محاسبه

$$\text{سرعت می‌توانیم از رابطه شتاب و سرعت } a = \frac{v_2 - v_1}{t_2 - t_1} \text{ استفاده کنیم.}$$

گاهی $t_1 - t_2$ را Δt می‌نویسیم که به معنی بازه زمانی مورد نظر است.

سرعت اولیه در هر دو حالت صفر است (زیرا جسم را رها می‌کنیم) و بنابراین داریم: $\Delta t = 2s$

$$a = \frac{v_2 - v_1}{\Delta t} = \frac{v_2 - 0}{2} = \frac{v_2}{2} \text{ در زمین}$$

$$a = \frac{v_2 - v_1}{\Delta t} = \frac{v_2 - 0}{2} = \frac{v_2}{2} \text{ در مریخ}$$

۲۰-۸ = ۱۲ $\frac{m}{s}$: اختلاف سرعت ها

نکته توجه کنید که شتاب با دو یکای $\frac{m}{s^2}$ و $\frac{N}{kg}$ بیان می‌شود.

۳ ۲۱۷۶ این متن دو غلط علمی دارد.

توجه

- ورقه اقیانوسی چگالی بیشتری نسبت به ورقه قاره‌ای دارد. هنگام برخورد، ورقه اقیانوسی به زیر ورقه قاره‌ای می‌رود.
- سنگ کره یا لیتوسفر: قسمت فوقانی کره زمین می‌باشد که شامل پوسته و گوشه فوکانی بوده و از مواد سخت تشکیل شده است.

نکته

بهتر است بدایم:

- کره زمین از سه لایه اصلی پوسته، گوشه و هسته تشکیل شده است. خارجی‌ترین لایه کره زمین پوسته می‌باشد. این لایه در مقایسه با دیگر لایه‌های زمین ضخامت کمتری دارد.
- لایه زیرین سنگ کره، سست کره یا نرم کره نام دارد.

سخن مؤلف: سایر نکات متن سؤال را نیز یاد بگیرید و به خاطر بسپارید.

۳ ۲۱۷۷

پیامدهای برخورد یک ورقه اقیانوسی با ورقه قاره‌ای:

- ۱- در محل برخورد دو ورقه ممکن است گودال اقیانوسی نیز به وجود آید.
- ۲- با ذوب شدن ورقه اقیانوسی فرورفتہ به زیر ورقه قاره‌ای آتششان‌هایی در سطح ورقه قاره‌ای رخ می‌دهد.
- ۳- ایجاد چین‌لرزه (زلزله)

بررسی سایر گزینه‌ها: **گزینه (۱)**: ایجاد چین‌خوردگی و رشتہ کوه (رشته کوه زاگرس) حاصل برخورد دو ورقه قاره‌ای (ورقه عربستان با ورقه ایران) می‌باشد. **گزینه‌های (۲) و (۴)**: ضخامت و سن ورقه اقیانوسی از ورقه قاره‌ای کمتر بوده ولی چون ورقه اقیانوسی چگالی بیشتری نسبت به ورقه قاره‌ای دارد، هنگام برخورد ورقه اقیانوسی به زیر ورقه قاره‌ای می‌رود.

۱ ۲۱۷۸ فرسایش سطح خشکی‌ها و انتقال ذرات فرسایش یافته به داخل دریاها و تهشین شدن آنها به صورت لایه‌لایه، باعث تشکیل رسوبات می‌شود. هم‌زمان با رسوب گذاری این لایه‌ها، اجسام موجوداتی که در آن محیط زندگی می‌کنند، در داخل رسوبات مذکور دفن می‌شوند. با گذشت زمان رسوبات و موجودات مذفون در داخل آن‌ها به سنگ‌های رسوبی فسیل دار تبدیل می‌شوند. در نتیجه هرچه شدت رسوب گذاری بیشتر باشد احتمال تشکیل فسیل نیز بیشتر می‌شود.

۳ ۲۱۷۹ گاهی اوقات پس از مرگ موجود زنده، قسمت‌های نرم جسد توسط عوامل تجزیه‌کننده از بین می‌روند، اما قسمت‌های سخت و مقاوم بدن، مانند فلس، استخوان، صدف و دندان در برابر عوامل فساد، مدت زمان بیشتری مقاومت می‌کنند و قبل از آنکه از بین بروند توسط رسوبات، پوشیده شده و به فسیل تبدیل می‌شوند.

۲ ۲۱۸۰ برای فسیل شدن جانداران، باید آن‌ها در محلی قرار گیرند که تحت تأثیر عواملی مانند اکسیژن، هوا، آب، گرما، باکتری‌ها و موجودات زنده دیگر قرار نگیرند. (عواملی که امکان تشکیل فسیل را کاهش می‌دهند). یک یا چند مورد از این عوامل در هر محیطی معمولاً یافت می‌شود (نادرستی مورد (ب)).

یادآوری شرایط محیط‌های دریایی مناسب‌تر از محیط‌های خشکی (مثل بیابان‌ها) بوده و احتمال تشکیل فسیل در آن‌ها بالاتر است. از طرفی دیگر تعداد جانداران در محیط‌های دریایی معمولاً بیشتر است. پس می‌توان گفت فسیل‌های دریایی گوناگونی (تنوع گونه) و تعداد بیشتری را نیز دارند (درستی موارد (الف) و (ج)). از سویی دیگر شدت رسوب گذاری در محیط‌های دریایی بیشتر بوده و می‌دانیم هرچه شدت رسوب گذاری بیشتر باشد احتمال تشکیل فسیل نیز بیشتر می‌شود (درستی مورد (د)).

۳ ۲۱۷۱ جزو و مد به علت نیروی گرانش ماه و خورشید ایجاد شده و به بالا آمدن دریا و حرکت آن به سمت ساحل مد و به پایین آمدن آن جزر می‌گویند.

بررسی سایر گزینه‌ها: **گزینه (۱)**: هنگامی که در بستر اقیانوس‌ها، زمین‌لرزه یا آتششان رخ می‌دهد، ممکن است سوانح ایجاد گردد. **گزینه (۲)**: اگر سنگ‌های دو طرف شکستگی، نسبت به هم جابه‌جا نشده باشند، درزه می‌گویند. **گزینه (۴)**: در اثر حرکت و برخورد ورقه‌های سنگ کره، رسوباتی که به صورت افقی تهشین شده‌اند؛ از حالت افقی خارج می‌شوند و به حالت چین‌خوردۀ درمی‌آیند و رشتۀ کوه‌ها را به وجود می‌آورند.

۲ ۲۱۷۲ در حرکت امتداد‌لغز، حرکت ورقه‌ها به گونه‌ای است که آن‌ها نه از هم دور می‌شوند و نه به هم نزدیک، بلکه ورقه‌های سنگ کره در کنار هم می‌لغزند. این نوع حرکت بیشتر در بستر اقیانوس‌ها رخ داده و باعث ایجاد زمین‌لرزه‌های زیادی می‌شود. سایر گزینه‌ها صحیح می‌باشند. نکات را یاد گرفته و به خاطر بسپارید.

۴ ۲۱۷۳

نوع ورقه سنگ کره	ورقه اقیانوسی	ورقه قاره‌ای	ویژگی موردنظر
چگالی	کمتر	بیشتر	
ضخامت	بیشتر	کمتر	
سن	بیشتر	کمتر	

بررسی سایر گزینه‌ها: **گزینه (۱)**:

- اگر سنگ‌های دو طرف شکستگی، جابه‌جا شده باشند ← گسل
- نسبت به هم جابه‌جا نشده باشند ← درزه

گزینه (۲): ورقه عربستان نسبت به ورقه ایران حرکت نزدیک‌شونده دارد که نتیجه آن ایجاد رشتۀ کوه زاگرس بوده و نسبت به ورقه آفریقا حرکت دورشونده دارد که نتیجه آن گسترش پوسته بستر دریای سرخ می‌باشد. **گزینه (۳)**: ورقه اقیانوس آرام بزرگ‌ترین ورقه سنگ کره بوده و کمرنگ لرزه‌خیز اطراف آن یکی از مهم‌ترین نواحی لرزه‌خیز جهان است که علت آن برخورد ورقه اقیانوسی آرام با ورقه‌های قاره‌ای اطراف آن (مثل ورقه آمریکای شمالی، در شمال شرق) است.

۲ ۲۱۷۴ برخی مواقع، حرکت ورقه‌های سنگ کره باعث شکستن سنگ‌های پوسته زمین می‌شود. شکستگی‌های پوسته زمین به دو دسته درزه و گسل تقسیم‌بندی می‌شوند.

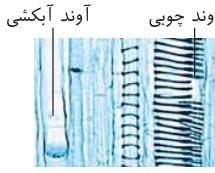
- اگر سنگ‌های دو طرف شکستگی، جابه‌جا شده باشند ← گسل
- نسبت به هم جابه‌جا نشده باشند ← درزه
- چون در شکل سنگ‌های دو طرف شکستگی نسبت به هم جابه‌جا شده‌اند، شکل ایجاد گسل را نشان می‌دهد.

۴ ۲۱۷۵ درزه و گسل حاصل شکستگی‌ها در سنگ‌های پوسته زمین می‌باشند که علت به وجود آمدن این شکستگی‌ها حرکت ورقه‌های سنگ کره می‌باشد. در صورتی که سنگ‌های دو طرف شکستگی، نسبت به هم جابه‌جا نشده باشند، به آن درزه می‌گویند.

۱ ۲۳۹۸ موارد (الف) و (ب) صحیح نمی‌باشند.

بررسی موارد: **مورد (الف):** نادرست است. در شکل ساختار یک نمونه برگ فصل دوازدهم کتاب درسی، آوند چوبی را بالای آوند آبکشی مشاهده می‌کنید. **مورد (ب):** نادرست است. تار کشته یک یاخته بسیار طویل با دیواره نازک است که آب و مواد معدنی محلول در آن می‌توانند از دیواره تار کشته عبور کنند و وارد ریشه شوند. **مورد (پ):** درست است. بخش زیادی از آب به صورت بخار از روزنه‌های برگ خارج می‌شود و این خارج شدن بخار آب از برگ، نیروی مکشی را در گیاه ایجاد می‌کند که منجر به حرکت رو به بالای آب در گیاه می‌شود. **مورد (ت):** درست است. فشار ریشه‌ای، تعرق و پیوستگی (هم‌چسبی و دگرچسبی) مولکول‌های آب عوامل مؤثر در حرکت آب به سمت بالا می‌باشند.

۲ ۲۳۹۳ این سؤال دقیقاً متن کتاب

درسی در قسمت «آیا می‌دانید» است.
بیشتر قطر ساقه و ریشه درختان از بافت آوند چوبی ساخته شده است.

۲ ۲۳۹۴

با توجه به مطالب کتاب درسی می‌دانید که مواد و آب در آوند های چوبی از ریشه به سمت اندامها حرکت می‌کنند بنابراین جهت حرکت آنها یک طرفه است (نادرستی گزینه‌های (۳) و (۴)) و در تحقیق علمی انجام شده توسط مریم، رنگ زرد پس از گذشت یک روز در نوک ساقه کرفس مشاهده شده است بنابراین رنگ تزریق شده در آوند چوبی زرد بوده و رنگ قرمز که در انتهای ریشه (اندام گیاهی که توانایی فتوسنتز ندارد) مشاهده می‌شود در آوند آبکشی تزریق شده است. (نادرستی گزینه (۱) و درستی گزینه (۲))

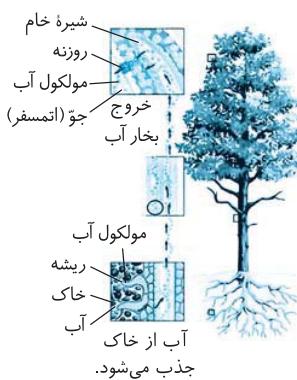
یادآوری

آوند های چوبی، آب و مواد معدنی (شیره خام) را از ریشه به اندام های دیگر می‌برند در حالی که، آوند های آبکشی مواد ساخته شده در اندام های فتوسنتز کننده (شیره پرورده) را به سراسر گیاه می‌برند.

۳ ۲۳۹۵ آب و مواد معدنی (شیره خام) بعد از ورود به تار کشته در عرض ریشه حرکت می‌کنند سپس وارد آوند های چوبی می‌شوند و از این طریق به اندام های فتوسنتز کننده می‌روند. بنابراین گزینه (۳) مسیر حرکت آب در گیاه را به درستی نشان می‌دهد.

۱ ۲۳۹۶ همان‌طور که در شکل ۴ فصل دوازدهم کتاب درسی مشاهده می‌کنید قسمت (الف) نشان‌دهنده آوند چوبی و قسمت (ب) نشان‌دهنده آوند آبکشی است (اگر فقط همین موضوع را بدانید به راحتی گزینه درست را انتخاب خواهید کرد). وظیفه آوند های چوبی؛ انتقال آب و مواد معدنی از ریشه به اندام های دیگر گیاه است درحالی که آوند های آبکشی مواد ساخته شده در اندام های فتوسنتز کننده را به سراسر گیاه می‌برند.

۲ ۲۳۹۷ فشار ریشه‌ای، تعرق، هم‌چسبی و دگرچسبی مولکول با صعود شیره خام ارتباط مستقیم دارند و منجر به حرکت شیره خام رو به بالا می‌شوند؛ اما اصطکاک شیره خام با دیواره آوند ها از صعود شیره خام به سمت بالا جلوگیری می‌کند و با آن رابطه معکوس دارد.

شیره خام از ریشه تا بالاترین قسمت های گیاه جریان دارد و آب و مواد معدنی موردنیاز یاخته های گیاه را تأمین می کند.

۲ ۲۳۹۹ موادی که در برگ ها ساخته می‌شوند همراه با آب وارد آوند های آبکشی می‌شوند، این مایع را شیره پرورده می‌نامند. یاخته هایی که فتوسنتز نمی‌کنند مواد مغذی موردنیاز خود را از این شیره تأمین می‌کنند. شیره پرورده مقدار زیادی کربوهیدرات دارد.

۳ ۲۴۰۰ همان‌طور که در فعالیت صفحه ۱۳۴ همان‌طور که در کتاب درسی آموختید، کاغذ آگشته به کیالت کلرید در برخورد با بخار آب، صورتی رنگ می‌شود و نشان می‌دهد که تعداد روزنه ها در برخی برگ ها در دو طرف یکسان نیست و در زیر برگ تعداد روزنه ها بیشتر از روی برگ است که باعث می‌شود در زیر برگ رنگ صورتی بیشتر باشد. بنابراین گزینه (۲) پاسخ درست می‌باشد.

۳ ۲۴۰۱ روزنه های برگ لوپیایی شکل هستند و در بین سلول های پوسته برگ قرار دارند.

نکته روزنه های برگ حاوی مقادیری کلروپلاست هستند و این سلول ها با باز و بسته شدن موجب ورود و خروج گازهایی مثل اکسیژن، دی‌اکسیدکربن و بخار آب می‌شوند.

۳ ۲۴۰۲ سطح بالایی و پایینی برگ به وسیله یک لایه سلول پوشیده شده است که دارای کلروپلاست است. آوند های چوبی که آب و مواد معدنی را از ریشه به اندام های دیگر می‌آورند در مزوپیل (میانبرگ) قرار دارند. سلول های نگهبان روزنه لوپیایی شکل اند. هر روزنه حاصل کنار هم قرار گرفتن دو سلول نگهبان روزنه است.

۳ ۲۴۰۳ بررسی گزینه ها: **گزینه (۱):** درست است. رشته های ظرفی که روی ریشه قرار دارند تار کشته نامیده می‌شوند. هر تار کشته در واقع یک یاخته بسیار طویل است که دیواره نازکی دارد بنابراین آب و مواد معدنی محلول در آن می‌توانند از دیواره آن عبور کنند. **گزینه (۲):** درست است. خارج شدن بخار آب از برگ، نیروی مکشی در آب ایجاد می‌کند. این نیرو در حرکت رو به بالای آب در گیاه نقش دارد. **گزینه (۳):** نادرست است. یاخته هایی که فتوسنتز نمی‌کنند (مانند ریشه) مواد مغذی موردنیاز خود را از شیره پرورده تأمین می‌کنند. **گزینه (۴):** درست است. اندام های سبز یا فتوسنتز کننده گیاه توانایی تولید شیره پرورده را دارند. شیره پرورده مقدار زیادی کربوهیدرات دارد.

فصل ۴: درس اول

۳۲۸۴۸

نکته در مسائلی که مربوط به دنباله‌ای از عددها یا شکل‌های هندسی است، پیدا کردن یک الگو یا یک رابطه بین اجزای مسئله به حل آن کمک می‌کند.

در شکل اول، دو دسته دایره سفید و سیاه داریم. در شکل دوم، تعداد دایره‌های سفید ۲ برابر تعداد دایره‌های سیاه شکل اول و تعداد دایره‌های سیاه ۳ برابر تعداد دایره‌های سفید شکل اول است. با ادامه این روند، تعداد دایره‌های سفید و تعداد دایره‌های سیاه شکل‌های بعدی این الگو مطابق جدول زیر خواهد بود:

شماره شکل	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
تعداد دایره‌های سفید	۲	$2^2 \times 3$	$2^3 \times 3$	$2^3 \times 3^2$	$2^3 \times 3^2$	$2^4 \times 3^3$	$2^4 \times 3^3$	$2^4 \times 3^3$
تعداد دایره‌های سیاه		2×3	2×3	$2^2 \times 3^2$	$2^3 \times 3^2$	$2^3 \times 3^3$	$2^3 \times 3^3$	$2^4 \times 3^4$

بنابراین تعداد دایره‌های سفید شکل هشتم برابر است با

$$2^4 \times 3^3 = \frac{2^4 \times 3^3}{3} = \frac{16}{3}$$

۲۲۸۴۹

نکته با تکرار عضوهای یک مجموعه، مجموعه جدیدی ساخته نمی‌شود. اگر a یک عدد حقیقی ناصفر باشد و m و n دو عدد صحیح باشند، $(a^m)^n = a^{mn}$ ، $\sqrt{a^2} = |a|$ آن‌گاه

اعضای مجموعه A را به ساده‌ترین شکل ممکن می‌نویسیم: $9^{25} = (3^2)^{25} = 3^{50}$ ، $\sqrt{3^{100}} = \sqrt{(3^{50})^2} = 3^{50}$

$$27^{25} = (3^3)^{25} = 3^{75}$$

بنابراین

$$A = \{3^{50}, 9^{25}, \sqrt{3^{100}}, 27^{25}\} = \{3^{50}, 3^{50}, 3^{50}, 3^{75}\} = \{3^{50}, 3^{75}\}$$

درنتیجه A دو عضو دارد.

۳۲۸۵۰

نکته اگر a یک عدد حقیقی ناصفر و n یک عدد صحیح باشد، $a^{-n} = \frac{1}{a^n}$ ، $\sqrt{a^2} = |a|$ آن‌گاه

چون $\{-1, -x^2, 1, \sqrt{y^2}\} \subseteq \{1, -1, -x^2, \sqrt{y^2}\}$ و $\sqrt{y^2} \geq 0$ عضو

مجموعه $\{-1\}$ هستند. اکنون می‌توان نوشت

$$-x^2 \leq 0 \Rightarrow -x^2 = -1 \Rightarrow x^2 = 1 \Rightarrow x = \pm 1$$

$$\sqrt{y^2} \geq 0 \Rightarrow \sqrt{y^2} = 1 \Rightarrow |y| = 1 \Rightarrow y = \pm 1$$

۴۲۸۴۷

- در هر مثلث مجموع زاویه‌های داخلی برابر 180° است.
- اگر $A'B'C'$ و ABC دو مثلث متشابه باشند به طوری که $\hat{C} = \hat{C}'$ و $\hat{B} = \hat{B}'$ ، $\hat{A} = \hat{A}'$

$$\frac{AB}{A'B'} = \frac{AC}{A'C'} = \frac{BC}{B'C'}$$

- اگر دو زاویه از مثلث با دو زاویه از مثلث دیگر برابر باشند، این دو مثلث متشابه‌اند (حالت زر).

در مستطیل $ABCD$ (شکل زیر) AF بر قطر BD عمود است، پس $\hat{H}_1 = 90^\circ$. بنابراین در مثلث ABH به دست می‌آید:

$$\hat{A}_1 + \hat{H}_1 + \hat{B}_1 = 180^\circ \Rightarrow \hat{A}_1 + 90^\circ + \hat{B}_1 = 180^\circ$$

$$\hat{A}_1 + \hat{B}_1 = 180^\circ - 90^\circ = 90^\circ$$

از طرف دیگر، چون $ABCD$ مستطیل است، پس $\hat{A}_1 + \hat{A}_2 = 90^\circ$. در

$$\begin{cases} \hat{A}_1 + \hat{B}_1 = 90^\circ \\ \hat{A}_1 + \hat{A}_2 = 90^\circ \end{cases} \Rightarrow \hat{A}_1 + \hat{B}_1 = \hat{A}_1 + \hat{A}_2 \Rightarrow \hat{B}_1 = \hat{A}_2$$

اکنون نشان می‌دهیم مثلث‌های BAH و ADH متشابه هستند.

$$\begin{cases} \hat{B}_1 = \hat{A}_2 \\ \hat{H}_1 = \hat{H}_2 = 90^\circ \end{cases} \xrightarrow{\text{زز}} \triangle BAH \sim \triangle ADH$$

به این ترتیب تناسب ضلع‌های دو مثلث متشابه BAH و ADH به صورت مقابل است

$$\begin{cases} \frac{AH}{BH} = \frac{AD}{AB} = \frac{DH}{AH} \\ \frac{DH}{AH} = \frac{1}{3} \Rightarrow DH = \frac{1}{3} AH \end{cases} \quad \text{چون } AB = 3AD, \text{ پس}$$

چون AB با CD موازی است و BD مورب است، پس $\hat{B}_1 = \hat{D}_2$ اکنون نشان می‌دهیم مثلث‌های ABH و FDH متشابه‌اند.

$$\begin{cases} \hat{B}_1 = \hat{D}_2 \\ \hat{H}_1 = \hat{H}_2 = 90^\circ \end{cases} \xrightarrow{\text{زز}} \triangle ABH \sim \triangle FDH$$

به این ترتیب تناسب ضلع‌های دو مثلث متشابه ABH و FDH به صورت مقابل است

$$\begin{cases} \frac{AB}{DF} = \frac{BH}{DH} = \frac{AH}{FH} \\ \frac{AH}{DH} = \frac{1}{\frac{1}{3} AH} = 9 \end{cases} \quad \text{چون } BH = 3AH \text{ و } DH = \frac{1}{3} AH, \text{ پس}$$

از طرف دیگر، چون $ABCD$ مستطیل است، پس $.AB = DC$.

بنابراین

$$\frac{DC}{DF} = \frac{AB}{DF} = 9$$

و $DC = 9DF$

بنابراین $DC = 9DF$

گزینه (۳):

$$\left| -1 + \left(\frac{1}{100} \right)^{300} \right| = \left| -1 + \left(\frac{1}{100} \right)^{300} \right| = \left(\frac{1}{100} \right)^{300} - 1$$

توجه کنید که عدد $\frac{1}{100}$ بزرگتر از ۱ است. وقیعی این عدد به توان ۳۰۰

می‌رسد، حاصل عددی بزرگ است که با کم شدن یک واحد از آن، باز

$$\text{هم خیلی از صفر دور خواهد بود (در واقع، } \left(\frac{1}{100} \right)^{300} \approx 19/8 \text{)}$$

$$\left| \left(\frac{1}{\sqrt{2}} \right)^{400} \right| = \left(\frac{1}{\sqrt{2}} \right)^{400} = \frac{1}{\sqrt{2}^{400}} = \frac{1}{(\sqrt{2})^{200}}$$

$$= \frac{1}{2^{200}} = \frac{1}{(2^2)^{100}} = \frac{1}{4^{100}}$$

اکنون می‌توان نوشت

$$4 < 6 < 9 \Rightarrow 4^{100} < 6^{100} < 9^{100} \Rightarrow \frac{1}{9^{100}} < \frac{1}{6^{100}} < \frac{1}{4^{100}}$$

$$|3^{-200}| < \left| -\left(\frac{1}{4} \right)^{100} \right| < \left| \left(\frac{1}{\sqrt{2}} \right)^{400} \right| < \left| -1 + \left(\frac{1}{100} \right)^{300} \right|$$

۲۲۸۵۳

نکته • اگر a و b دو عدد حقیقی مثبت باشند به طوری که $a < b$

$$a^n < b^n, \quad \frac{1}{a} > \frac{1}{b}$$

و n یک عدد طبیعی باشد، آن‌گاه

$$a^m \times a^n = a^{m+n}, \quad (a^m)^n = a^{mn}, \quad a^{-n} = \frac{1}{a^n}$$

گزینه‌ها را بررسی می‌کنیم:

گزینه (۱): نادرست است.

$$\Rightarrow \frac{1}{(a/5)^4} > \frac{1}{(a/6)^4} \Rightarrow (a/5)^{-4} > (a/6)^{-4}$$

گزینه (۲): درست است.

$$0/32 \times 10^{-3} \times 0/5 = 0/16 \times 10^{-3} = 1/6 \times 10^{-1} \times 10^{-3} = 1/6 \times 10^{-4}$$

گزینه (۳): نادرست است.

$$\left(-\left(\frac{1}{3} \right)^{-2} \right)^{-3} = -\left(\left(\frac{1}{3} \right)^{-2} \right)^{-3} = -\left(\frac{1}{3} \right)^6 \neq \left(\frac{1}{3} \right)^6$$

$$\left(-3 \right)^{-2} = \frac{1}{(-3)^2} = \frac{1}{9} \neq -\frac{1}{9}$$

۲۲۸۵۴

نکته • اگر a یک عدد حقیقی ناصلف باشد و m و n دو عدد صحیح باشند، آن‌گاه

$$a^m \times a^n = a^{m+n}, \quad a^m \div a^n = a^{m-n}$$

$$(a^m)^n = a^{mn}, \quad a^{-n} = \frac{1}{a^n}$$

• اگر a و b دو عدد حقیقی ناصلف باشند و n یک عدد صحیح باشد،

$$a^n \div b^n = \left(\frac{a}{b} \right)^n$$

آن‌گاه

ادعاها را بررسی می‌کنیم:

ادعا اول: نادرست است. مقادیر مختلف x را بر حسب مقادیر ممکن

x و y به دست می‌آوریم:

$$x=1, y=1 \Rightarrow xy=1, \quad x=-1, y=1 \Rightarrow xy=-1$$

$$x=-1, y=-1 \Rightarrow xy=-1, \quad x=-1, y=-1 \Rightarrow xy=1$$

بنابراین $xy=1$ یا $xy=-1$

ادعا دوم: درست است. مقادیر مختلف y را بر حسب مقادیر

ممکن x و y به دست می‌آوریم:

$$x=1, y=1 \Rightarrow x^y=1, \quad x=1, y=-1 \Rightarrow x^y=1$$

$$x=-1, y=1 \Rightarrow x^y=-1, \quad x=-1, y=-1 \Rightarrow x^y=-1$$

بنابراین $x^y=1$ یا $x^y=-1$ و کوچک‌ترین مقدار x برابر -۱ است. در

نتیجه از دو ادعای داده شده، ادعای اول نادرست و ادعای دوم درست است.

۲۲۸۵۱

نکته اگر a یک عدد حقیقی ناصلف باشد و m و n دو عدد صحیح

$$(a^m)^n = a^{mn}, \quad a^{-n} = \frac{1}{a^n}$$

باشند، آن‌گاه

گزینه‌ها را بررسی می‌کنیم:

$$\left[-\left(-\frac{1}{2} \right)^2 \right]^3 = \left(-\frac{1}{4} \right)^3 = -\frac{1}{64}$$

$$\left[-\left(\frac{1}{2} \right)^{-2} \right]^3 = \left(-2^2 \right)^3 = (-4)^3 = -64$$

$$\left[\left(\frac{1}{2} \right)^3 \right]^{-2} = \left(\frac{1}{2} \right)^{-6} = 2^6 = 64$$

$$\left[\left(-\frac{1}{2} \right)^{-3} \right]^{-2} = \left(-\frac{1}{2} \right)^6 = \left(\frac{1}{2} \right)^6 = \frac{1}{64}$$

بنابراین اعداد گزینه‌ها به شکل زیر مرتب می‌شوند:

$$-64 < -\frac{1}{64} < \frac{1}{64} < 64$$

$$\left[-\left(\frac{1}{2} \right)^{-2} \right]^3 < \left[-\left(-\frac{1}{2} \right)^2 \right]^3 < \left[\left(-\frac{1}{2} \right)^{-3} \right]^{-2} < \left[\left(\frac{1}{2} \right)^3 \right]^{-2}$$

۲۲۸۵۲

نکته • اگر a یک عدد حقیقی ناصلف باشد و m و n دو عدد صحیح

$$(a^m)^n = a^{mn}, \quad a^{-n} = \frac{1}{a^n}$$

باشند، آن‌گاه

• اگر a و b دو عدد حقیقی مثبت باشند به طوری که $a < b$ و n یک عدد

$$a^n < b^n, \quad \frac{1}{a} > \frac{1}{b}$$

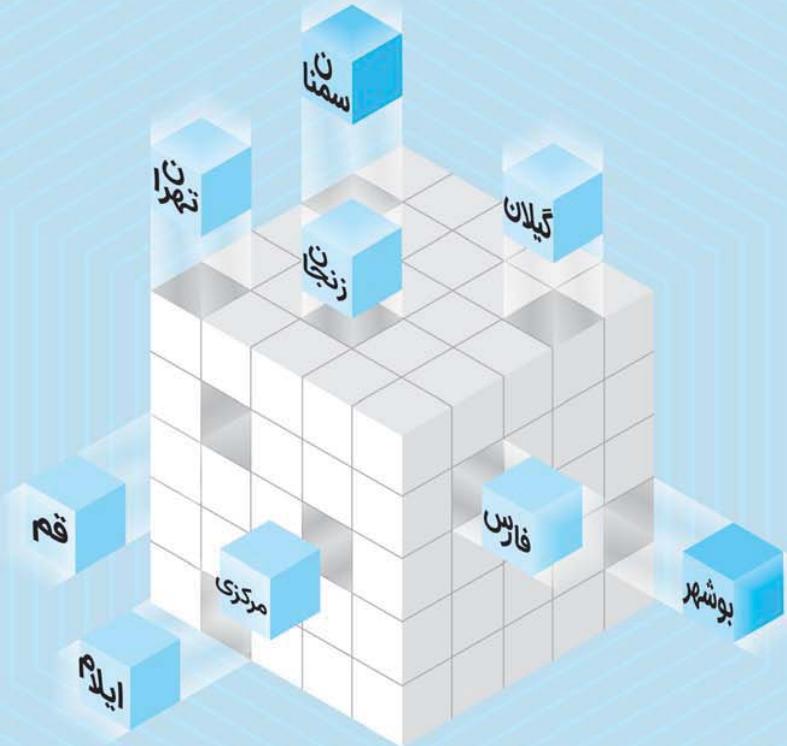
• اگر x یک عدد حقیقی باشد، آن‌گاه $|x|$ به معنای فاصله X تا صفر است.

قدر مطلق عده‌های داده شده را محاسبه و آن‌ها را با هم مقایسه می‌کنیم:

$$\left| -\left(\frac{1}{6} \right)^{100} \right| = \left(\frac{1}{6} \right)^{100} = \frac{1}{6^{100}}$$

$$|3^{-200}| = 3^{-200} = \frac{1}{3^{200}} = \frac{1}{(3^2)^{100}} = \frac{1}{9^{100}}$$

گزینه (۲):

بخش دهم

آزمون‌های ورودی مدارس نمونه‌دولتی و تیزهوشان

۱۴۰۲ - ۱۴۰۳

آزمون ورودی ۱۴۰۲ (نمونه دولتی)

قرآن و پیام‌های آسمان

- ترجمه لغات «بَأْسٍ - عَدْنٍ» به ترتیب کدام است؟**
- (۱) فراموشی - بهشت
  - (۲) سختی - جاودان
- ترجمه صحیح «سَوَا اللَّهُ» کدام گزینه است؟**
- (۱) خدا را یاد کردند
  - (۲) خدا را فراموش کردند
- کدام گزینه معنای عبارت قرآنی «وَإِلَى الْأَرْضِ كَيْفَ سُطِّحَتْ: بِهِ زَمِينٌ كَهْجَوْنَهُ .....» را کامل می‌کند؟**
- (۱) بربار شد
  - (۲) برآفرشته شد
  - (۳) هموار شد
  - (۴) حلق شد
- ترجمه کدام ترکیب غلط است؟**
- (۱) لَعَلَكُمْ نُقْلِعُونَ: تا موفق شوید
  - (۲) أَفَلَا يَنْتَظِرُونَ: پس آیا دیدید
- با توجه به مفهوم برای جای خالی، کلمه مناسب را انتخاب کنید.**
- ربُّ الْمُشْرِقِ وَ الْمَغْرِبِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَ... وَكِيلًا.
- (۱) ایستاد
  - (۲) ایذه
  - (۳) اغیر
  - (۴) ایخاد
- بیت «نتوان وصف تو گفتن که تو در فهم نیگنجی / نتوان شبه تو جستن که تو در وهم نیایی» با کدام آیه یا حدیث قرابت معنایی دارد؟**
- (۱) وَ هُوَ الْغَافُورُ الْوَدُودُ
  - (۲) إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ الْجَهَرَ وَ مَا يَخْفَى
  - (۳) إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ النَّاسَ شَيْئًا
  - (۴) مَا عَرَفَنَاكَ حَقًّا مَعْرِفَتَكَ
- تولید فیلم‌های ضد ایرانی» و «ایجاد تفرقه میان شیعه و سنی» به ترتیب بخشی از ..... و ..... علیه ملت و فرهنگ ما است.**
- (۱) جنگ نرم - محاصره اقتصادی (۲) جنگ نرم - جنگ نظامی (۳) جنگ نرم - جنگ نظامی (۴) محاصره اقتصادی - جنگ نظامی
- عبارت «جامعه مانند کشته و مردم آن همچون سرنگینان کشته‌اند». بینگر کدام یک از مسئولیت‌های افراد جامعه است؟**
- (۱) امر به معروف و نهی از منکر
  - (۲) رهبری و هدایت مردم جامعه
  - (۳) دفع کردن خطرات احتمالی
  - (۴) برقراری عدالت اجتماعی
- با توجه به فرمایش پیامبر اکرم (ص)، سه نیکی بعد از مرگ مؤمن، از او باقی می‌ماند، به جز .....**
- (۱) صدقه جاریه
  - (۲) فرزند صالح
  - (۳) عبادت‌های آشکار و بنهان
  - (۴) علمی که از خود به یادگار گذاشته
- عبارت «از دین خود محافظت کرده و برخلاف هوای نفس رفتار می‌کند» ویژگی کدام افراد است؟**
- (۱) اهل افق و جهاداند
  - (۲) هدایتگران واقعی مردم
  - (۳) حاکمان هر جامعه
  - (۴) آن که خود را منتظر می‌نامد.
- بنای فرمایش امام صادق علیه السلام آنچه ایمان را در دل پایدار می‌کند ..... است.**
- (۱) یاد و ذکر خداوند
  - (۲) حقیقت ایمان
  - (۳) دوری از گناهان
  - (۴) انجام کارهای نیک
- کدام عبارت قرآنی با مفهوم داده شده تناسب ندارد؟**
- (۱) وَ لَا يَرَالُونَ قُعَاتَلَوْنِكُمْ حَتَّىٰ يَرِدُّوْكُمْ عَنِ دِينِكُمْ إِنْ اسْتَطَاعُوْنَا - جنگ نرم
  - (۲) إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ لَمْ تَعْبُدْ مَا لَا يَسْمَعُ وَ لَا يُبَصِّرُ وَ لَا يُعْنِي عَنْكَ شَيْئًا - استقامت و پایداری
  - (۳) إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَ جَلَّ قُلُوبُهُمْ وَ إِذَا لَتَّيْتَ عَلَيْهِمْ آيَاتُهُ رَأَتُهُمْ إِيمَانًا - یاد خدا در تقویت ایمان
  - (۴) يَا وَيْلَتِي لَيْتَنِي لَمْ أَتَخِذْ فُلَانًا حَلِيلًا - انتخاب درست دوست
- کدام گزینه در مورد «جهاد ابتدایی» درست می‌باشد؟**
- (۱) لشکر اسلام موظف است به دستور پیامبر، امام یا ولی مسلمین با حاکمان شیطانی جهاد و مردم را از اسارت نجات دهد.
  - (۲) جنگ‌های احد و احزاب که در صدر اسلام رخ داده است، نمونه‌هایی از جهاد ابتدایی مسلمانان در آن زمان هستند.
  - (۳) کسانی که در برابر قوانین در جامعه سرکشی کنند، جهاد در برابر شان، نمونه‌ای از جهاد ابتدایی است.
  - (۴) وقتی دشمن به کشور حمله کند بر همه مسلمانان چه مرد و زن و یا پیر و جوان دفاع از کشور اسلامی واجب است.
- با توجه به سخن حضرت علی (ع) چه گروهی همانند مجاهد شهید در راه خدا پاداش می‌گیرند؟**
- (۱) گروهی که بر خدا توکل کنند.
  - (۲) گروهی که پاکدامن هستند.
  - (۳) گروهی که مورد رحمت قرار می‌گیرند.
- کدام گزینه در ارتباط با ظهور حضرت مهدی (عج) صحیح می‌باشد؟**
- (۱) اعتقاد به ظهور منجی مختص به شیعه است - تعداد یاران حضرت ۳۱۳ نفر است.
  - (۲) وجود یاران باوفا، شرط ظهور است - زمان ظهور حضرت مشخص است.
  - (۳) هدف از ظهور برقراری عدالت و مهربانی است - یاران امام مختص به دوران ظهور نیستند.
  - (۴) بلافاصله بعد از ظهور، جهان به پایان می‌رسد - از نظر علمی طول عمر طولانی امام ممکن است.

۱۴ حضرت علی (ع) می فرمایند: «باداش مجاهد شهید در راه خدا، بزرگتر از پاداش انسان عفیف و پاکدامنی نیست که قدرت انجام گناه را دارد، ولی خود را آلوهه نمی کند؛ انسان پاکدامن نزدیک است که فرشته‌ای از فرشته‌ها شود».

۱۵ هدف از قیام امام (عج) گسترش عدالت و مهربانی است. یاران امام (عج) مختص به دوران ظهور نیستند، کسانی که با انجام واجبات دینی و دوری از گناهان، گره‌گشایی از کار گرفتاران و اخلاق نیک، باعث خوشحالی امام زمان (عج) می‌شوند نیز یار امام محسوب می‌شوند.

رد گزینه‌ها: **گزینه (۱):** اعتقاد به ظهور منجی مختص به شیعه نیست بلکه در تعالیم مسیحیت و یهود نیز اعتقاد به نجات بخش به چشم می‌خورد. **گزینه (۲):** زمان ظهور امام زمان (عج) مشخص نیست و در احادیث اهل بیت می‌خوانیم که هر کس برای آمدن امام زمان (عج) زمانی را معین کند، دروغگوست. **گزینه (۳):** قیام امام برای این است که سرنوشت مردم در دست نیکوکاران و عدالت‌جویان قرار گیرد و مردم جهان پس از سال‌ها به خوشبختی و آرامش برسند، بنابراین اگر بلا فاصله جهان به پایان برسد، آمدن ایشان چه سودی برای مردم خواهد داشت؟ در احادیث می‌خوانیم حکومت امام زمان (عج) سال‌ها ادامه خواهد داشت و پس از ایشان نیز صالحان دیگری اداره جهان را به دست خواهند گرفت.

۱۶ صورت صحیح کلمات: سریر ملک وی - عمل ویرانگری - فراغ بال - رنگارنگی لهجه‌ها - خدمتگزار خوب

۱۷ ذلت: خواری

۱۸ لحن گزینه (۱) توصیفی، لحن گزینه (۲) حماسی - روایی و لحن گزینه (۴) میهنی است.

۱۹

۲۰ غفلت در پیش داشتن (وجه شبه) است.

۲۱ مفهوم بیت‌های گزینه‌های (۱)، (۲) و (۳) این است: دانش‌وسیله‌ای است که انسان را از ساخته‌ها و گمراهی نجات می‌دهد. ولی در گزینه (۴) شاعر از خدا می‌خواهد که دانش کم او را زیاد کند.

۲۲ در این بیت (تضمین) وجود ندارد.

۲۳ «قدر خود» مفعول جمله دوم است. بررسی سایر گزینه‌ها: **گزینه (۲):** فعل «نیابد» در جمله اول و فعل «است» در جمله دوم مفعول نمی‌گیرند. **گزینه (۳):** «درنگر» و «نیست» در جمله اول و دوم نیازی به مفعول ندارد. **گزینه (۴):** در مصراع دوم آن فک اضافه است و صورت مرتب جمله آخر این بیت به این صورت است: اگر گذر تو بر مقام ما افتند.

۲۴ «به جان می‌کوشند» به معنای «تلash بسیار» است.

۲۵ بررسی گزینه‌های نادرست: **گزینه (۱):** «آن» در شامگاهان نشانه زمان است و کلمه «بوستان» هم مفرد است. **گزینه (۲):** «سازمان» مفرد است. **گزینه (۴):** «کشتیبان» (کشتی + بان) مفرد است.

۲۶ در گزینه (۱) «نهار، بهار»، در گزینه (۳) «دل، گل» و در گزینه (۴) «حکایت، شکایت» قافیه‌های متجانس هستند.

۲۷ اگر نهاد مشخص باشد نیازی به آوردن کلمه «توسط» نیست.

پاسخ آزمون ورودی ۱۴۰۲ (نمونه دولتی)

۱ «پأس» به معنای «سختی» و «عدن» به معنای «جاودان» است.

۲ «تسوا الله» به معنای «خدا را فراموش کردن» می‌باشد.

۳ و به زمین (نگاه کن) که چگونه هموار شد.

۴ فلا ینظرون = پس آیا نمی‌بینید، پس آیا نمی‌نگردید

نکته حرف لا قبل از فعل مضارع، فعل را منفی می‌کند بنابراین معنای آن به صورت منفی باید بیاید.

۵ **هَرَبُ الْمُسْرِقِ وَالْمُغَرِّبِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَّحِذْهُ وَكِبِلَهُ:** «همان پروردگار شرق و غرب که معبودی جزو نیست، او را نگهبان و وکیل خود قرار بده.»

۶ انسان‌ها به دلیل توانایی محدود خود، امکان شناخت کامل خدای نامحدود را ندارند، اما به قدر توان و درک خود می‌توانیم به شناختی محدود از خداوند برسیم. به همین دلیل است که رسول خدا (ص) می‌فرمایند: «ما عرفناک حق معرفتک»: «آنچنان که شایسته توست، تواراشناختیم.»

۷ تولید فیلم‌های ضد ایرانی و ضد اسلامی و همچنین ایجاد تفرقه میان شیعه و سنت و ... بخشی از جنگ نرم علیه ملت و فرهنگ ماست.

نکته جنگ نرم به اقداماتی گفته می‌شود که به وسیله آن می‌توان یک کشور را بدون استفاده از نیروهای نظامی، سرنگون کرد.

۸ جامعه مانند کشتی است و مردمان آن همچون سرنشینان کشتی هستند، که سرنوشت آن‌ها به هم گره خورده است. برای همین اگر در جامعه، شخصی بخواهد قوانین الهی و یا اجتماعی را زیر پا بگذارد، نمی‌توان به سادگی از کثار خطأ و گناه وی گذشت. به همین دلیل یکی از مسئولیت‌هایی افراد جامعه نسبت به هم، توصیه یکدیگر به کار خیر و بازداشتین هم از کار ناپسند است. این کار همان «امر به معروف و نهی از منکر» است.

۹ پیامبر اکرم (ص) می‌فرمایند: «هنگامی که انسان مؤمن از این دنیا می‌رود، تمامی اعمال او قطع می‌شود به جز سه عمل: صدقه جاریه، عملی که از خود به بادگار گذاشته است و فرزند صالحی که برایش دعایی کند.»

۱۰ امام صادق (ع) در باره هدایتگران واقعی مردم می‌فرمایند: «بر مردم واجب است از فقیهان پرهیز کار، که از دین خود محافظت و بخلاف هوای نفس خود رفتار می‌کنند و مطیع دستور خداوند هستند، پیروی کنند.»

۱۱ امام صادق (ع) می‌فرمایند: «آنچه ایمان را در دل پایدار می‌کند، دوری از گناهان است.»

۱۲ حضرت ابراهیم (ع) در دعوت عموبیش آزر می‌فرماید: «إذ قال لآبيه يا آبٍت لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا يَسْمَعُ وَ لَا يُبَيِّنُ عَنْكَ شِبَّاً» «هنگامی که به پدر خود گفت: ای پدر ارا چرا چیزی را می‌پرسی که نه می‌شنود و نه می‌بیند و نه هیچ مشکلی را از تو حل می‌کند!؟» این مطلب مختص به ویژگی مبارزه با عقاید باطل و خرافات توسط پیامبران است.

۱۳ حاکمان زورگو و سرکشی را که مردم ناتوان را زیر سلطه خود نگاه داشته‌اند و نمی‌گذارند پیام خداوند به آن‌ها برسد، هواداران شیطان می‌نامند. در این زمان لشکر اسلام موظف است (به دستور پیامبر و یا ولی امر مسلمین) با حاکمان شیطانی جهاد کند و مردم را از اسارت آن‌ها نجات دهد و پیام خدا را به آن‌ها برساند.

بقیه گزینه‌ها همگی مربوط به جهاد دفاعی می‌باشد.